

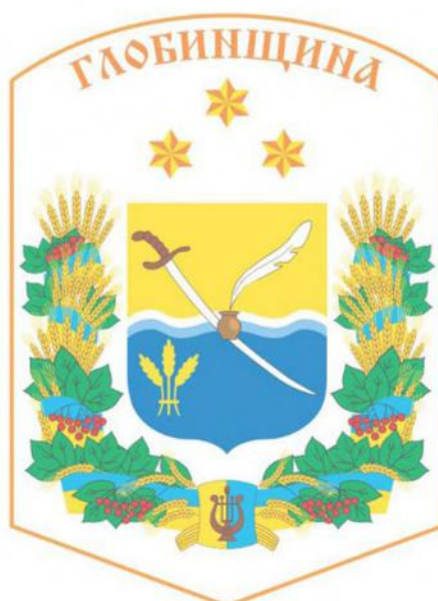

**ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ОФІСУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

12.12.2019

№ 08-24/22

ЗВІТ
державного фінансового аудиту бюджету
Глобинської міської об'єднаної територіальної громади
Глобинського району Полтавської області за період з
01.06.2017 по 31.07.2019

Полтава – 2019

Основною метою органів місцевої влади щодо населення має бути надання якісних послуг з оптимальними витратами при прозорій діяльності та чіткій відповідальності.

Особливе значення це має на місцевому рівні, тому що орган місцевої влади є найбільш наближеним до населення та безпосередньо відповідає за якість послуг, які надаються населенню. Поліпшення стандартів життя в країні у значній мірі залежить від ефективності діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

В аудиторському звіті відображено результати державного фінансового аудиту бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області за період з 01.06.2017 по 31.07.2019.

Державний фінансовий аудит бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області за період з 01.06.2017 по 31.07.2019 (далі – аудит) здійснено відповідно до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 698, та пункту 3.11 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на III квартал 2019 року.

Аудит проведено у термін з 12 серпня 2019 року по 13 грудня 2019 року. Аудиторський звіт призначено для Виконавчого комітету Глобинської міської ради Глобинського району Полтавської області та організацій, які є учасниками бюджетного процесу і причетні до виконання бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області.

Дослідження проведено Управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби у Полтавській області у співпраці з Головним управлінням Державної казначейської служби України у Полтавській області та іншими учасниками бюджетного процесу.

Аудиторський звіт підготовлено відділом контролю органів влади, оборони, правоохоронних органів та місцевих бюджетів Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби у Полтавській області (Коник Л.Л., Щедрик В.Є., Воловик Н.В., Нестеренко С.О., Дмитрюк Т.І., Коковашина В.О., Корнієнко Р.В.).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
I. СТРУКТУРА АУДИТУ.....	12
II. ОЦІНКА СТАНУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ГЛОБИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ГЛОБИНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	12
2.1 Виконання дохідної частини бюджету.....	12
2.2 Оцінка впливу міжбюджетних трансфертів на стан виконання місцевого бюджету за доходами та видатками	19
2.3 Виконання видаткової частини бюджету.....	22
III. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ.....	36
Гіпотеза 1. Невжиття достатніх заходів щодо максимального залучення усіх джерел наповнення бюджету громади, не сприяє залученню необхідних ресурсів на вищому рівні.....	36
1.1 Несистемний підхід щодо перегляду умов укладених договорів оренди земельних ділянок не сприяє їх використанню на більш високому рівні.....	36
1.2. Невжиття в повній мірі заходів Глобинською міською радою щодо управління майновими цінностями громади не забезпечує використання об'єктів комунальної власності громади на максимально ефективному рівні..	38
1.3. Прийняття Глобинською міською радою рішень щодо зменшення ставок пайової участі у створенні та розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади без належного обґрунтування не сприяє залученню надходжень до бюджету на максимально можливому рівні.....	41
Гіпотеза 2. Несвоєчасність прийняття рішень щодо зменшення навантаження на видаткову частину бюджету громади не сприяє досягненню вищого рівня якості наданих соціальних послуг населенню....	42
2.1. Несвоєчасне прийняття Глобинською міською радою рішень щодо управління комунальним підприємством не сприяє отриманню ним додаткових надходжень, покращенню його фінансового стану та забезпеченню надання соціальних послуг населенню на більш якісному рівні.....	42
2.2 Значний обсяг коштів бюджету громади, що спрямовуються до державного бюджету у вигляді реверсної дотації, не дозволяє забезпечити стандарти комфортного проживання жителів громади на більш високому рівні.....	50
Гіпотеза 3. Наявна система внутрішнього контролю не в повному обсязі забезпечує відповідної фінансової дисципліни, що в свою чергу, не сприяє наповненню дохідної частини бюджету на більш високому рівні та пошуку можливих резервів наповнення бюджету громади.....	54
ВИСНОВКИ.....	57

ПРОПОЗИЦІЇ.....	58
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	59
ДОДАТКИ.....	60

РЕЗЮМЕ

Фінансовою основою розвитку територіальних громад є місцеві бюджети. В процесі реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади функціонування місцевих бюджетів повинно бути спрямоване на активізацію внутрішнього потенціалу, застосування механізмів нарощення доходної бази, забезпечення оптимального використання ресурсів громади та її стабільного економічного розвитку.

Досягнення та покращення ефективності бюджету громади сприятиме удосконаленню механізму розподілу і використання коштів та дозволить вирішити сучасні проблеми.

Крім того, наявність достатніх ресурсів у місцевих бюджетах є запорукою того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та більш різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращення умов проживання жителів громади.

Зазначене зумовило необхідність проведення державного фінансового аудиту та здійснення оцінки сучасного стану виконання бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області, що дозволило запропонувати рішення для підвищення ефективності використання ресурсів та пошуку додаткових резервів наповнення бюджету громади.

Результати аудиторського дослідження засвідчили, що на ефективність діяльності Виконавчого комітету Глобинської міської ради Глобинського району Полтавської області впливає низка негативних факторів, які в свою чергу не сприяли наповненню бюджету громади на більшому рівні, а також перешкоджали в повному обсязі використовувати наявні можливості та резерви.

Аудитом виявлено окремі чинники, які не сприяють максимальному залученню додаткових джерел доходів та використанню майнових цінностей та природних ресурсів, управління комунальними підприємствами громади.

Загалом, за результатами аудиторського дослідження обраховано можливі резерви наповнення бюджету громади на загальну суму 1 930,5 тис. гривень.

За результатами державного фінансового аудиту задля раціонального використання бюджетних коштів і комунального майна, наповнення дохідної частини бюджету громади, вирішення проблем, усунення виявлених недоліків розроблено ряд пропозицій.

Глобинська ОТГ потрапила до 2 групи ОТГ (кількість населення від 10 до 15 тисяч жителів) з загальною кількістю 124 громади. За результатами аналізу громада в рейтингу групи *зайняла 5 загальне місце по Україні і стала першою серед дев'яти об'єднаних громад Полтавщини, що увійшли до цієї групи* (Шишацька – 7 місце, Щербанівська ОТГ Полтавського району – 8 місце, Лохвицька – 11 місце, Гребінківська – 14 місце, Козельщинська – 28 місце, Великобагачанська – 32 місце, Решетилівська – 36 місце, Семенівська – 51 місце).

Глобинська громада *підтверджує свою успішність* фінансовими результатами і за 9 місяців 2019 року, оскільки перебуває у 10-ці лідерів фінансової спроможності в 2 групі ОТГ, та *посідає 6 загальне місце по Україні*.

Глобинська громада вже четвертий рік поспіль входить в десятку кращих громад за рейтингом офіційного сайту Мінрегіону.

Історія заселення території Глобинської громади сягає глибокої давнини, часів палеоліту та рубіжних поселень Київської Русі. Є припущення, що більшість курганів та курганних могильників, які знаходились на території Глобинської громаді, походять від часів кам'яного віку і до середньовіччя.

Основний час виникнення постійних поселень на території краю припадає на кінець XVI - початок XVII століття. Перші відомі писемні згадки про містечко Глобине знаходимо в картах шведського війська Карла XII.

З 1710 року територія Глобине та краю стала належати українському Гетьману Данилу Апостолу, який розвивав тут своє господарство.

До заснування міста Глобине причетний відомий український козацький рід Глобів. Саме вони дали назву містечку, а легенди вказують, що історичним засновником міста є один з найвидатніших представників цього роду Іван Якович Глоба, який був військовим писарем Нової Запорозької Січі.

Протягом 1833-1837 рр. нова власниця Глобине Анастасія Руденко (уроджена Магденко) – дружина Л.П. Руденка, якій належало понад 14 тисяч

десятин землі і більше ніж 3 тисячі кріпаків чоловічої статі, споруджує в селі нову кам'яну Архангельсько-Михайлівську церкву.

З 1851 р. Глобине стало волосним містечком.

Після відміни кріпосного права й з побудовою в 1878 році біля Глобине залізниці Кременчук-Ромодан-Лібава (Ліспая) населення містечка значно зростає. Населення складало 3645 жителів.

На території громади збереглося чимало приміщень, збудованих у ХІХ чи на початку ХХ століть, які мають культурно-історичне значення.

З грудня 1976 року селище міського типу Глобине отримало статус міста.

В свою чергу, площа Глобинської ОТГ складає 353 кв. км., що становить 14,3 % від загальної площі Глобинського району (2470 кв. км). ОТГ розташована у межах Придніпровської низовини, лівобережної Дніпровської зони лісостепу.

На території ОТГ з розвіданих природних копалин в наявності лише поклади глини. Ґрунти переважно чорноземні.

Місто Глобине знаходиться на пересихаючій річці Сухий Омельник. На річці знаходиться декілька великих запруд.

Громада має розвинуту дорожньо-транспортну інфраструктуру з розгалуженою мережею доріг місцевого значення. Діють 5 міських автобусних маршрутів, 5 маршрутів приміського сполучення та 18 міжміських маршрутів.

Проходять 3 дороги державного значення: Кременчук – Хорол; Бугаївка – Глобине – Манжелія – Козельщина – М-22; Глобине – Мостовівщина. Відстань між населеними пунктами та центром громади м. Глобине становить від 8 до 25 км.

Відстань до найближчого міста обласного значення Кременчука становить 45 км.

Стан доріг задовільний. Дещо кращий у місті Глобине. Загалом дороги потребують як поточних ремонтів, так і капітальних. Дороги в сільській місцевості перебувають у гіршому стані.

Також по території ОТГ проходить залізнична колія сполучення дільниці Кременчук-Ромадан Південної залізниці. Є залізнична станція «Глобине», платформи: «Черевані», «Устимівка».

Населення ОТГ складає 16,1 тис. осіб, в тому числі 1356 дітей дошкільного віку та 1577 дітей шкільного віку.

Кількість мешканців Глобинської громади відносно висока, проте, варто звернути увагу, що більшість з них проживають у місті Глобине. Також є села у яких кількість мешканців не перевищує 100 осіб, що потенційно створює диспропорції розвитку.

В ОТГ склалася негативна динаміка приросту населення. За рік кількість населення зменшилась на 195 осіб, з 16,3 тис. до 16,1 тис., або на 1,3 %. Дана демографічна ситуація є типовою для районів Полтавської області.

На території Глобинської об'єднаної територіальної громади функціонує 9 закладів *культури* (будинки культури, клуби), 1 музей та 8 бібліотек; *у галузі освіти*: 6 дошкільних навчальних закладів, 1 гімназія, 4 ЗОШ I-III ступенів та 4 ЗОШ I-II ступенів; 18 закладів системи *охорони здоров'я*.

Житловий фонд громади станом на 01.01.2015 налічує 439 тис. квадратних метрів.

У громаді існують два види житлового фонду – багатоповерхові будинки, у яких майже всі квартири приватизовані та приватні будинки. Переважна більшість багатоповерхівок знаходяться в Глобиному, у сільській місцевості – приватні будинки.

На території громади функціонують ВП «Глобинський цукровий завод», ТОВ ІПК «Полтавазернопродукт», ВАТ «Глобинський маслосирзавод», Глобинський елеватор, ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», ТОВ НВП «Глобинський свинокомплекс», «Райагробуд», ТОВ СП «НІБУЛОН».

Підприємства сільськогосподарського виробництва: ВП АФ «Мрія» ТОВ ІПК «Полтавазернопродукт», ТОВ «Глобино Агро», ТОВ «Новомосковськ-Агро», ТОВ АФ «Мічуріна», ТОВ НВП «Глобинський свинокомплекс», ПСП «Колос».

Головні виробники у промисловій сфері: ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», ВАТ «Глобинський маслосирзавод», ТОВ АО «Цукровик Полтавщини», ТОВ АПО «Глобинський переробний завод».

На території Глобинської громади функціонує велика кількість виробничих підприємств, у тому числі переробних (як наприклад ТМ «Глобино», що посідає 3 місце на ринку м'ясних продуктів в Україні). Існують також великі, середні і малі аграрні господарства. Таке явище сприяє тому, що мешканці Глобинської громади мають роботу, як сезонну так і постійну – в сільському господарстві і переробній промисловості.

Також на місцевому ринку праці існує самозайнятість – робота в індивідуальних господарствах, дрібна роздрібна торгівля вирощеною сільгосппродукцією – овочами, фруктами, молоком.

У сфері обслуговування працюють 175 підприємств торгівлі, 6 об'єктів громадського харчування і 8 об'єктів побутового обслуговування населення. Функціонує 1 комунальне підприємство.

Також, зареєстровано понад 1430 підприємців.

На території громади нараховується 33 тис. га орної землі, на яких працюють 19 сільськогосподарських підприємств та 71 фермерське господарство. 8,5 тис. домогосподарств мають присадибні ділянки.

Вільні землі сільськогосподарського призначення відсутні.

У громаді нараховується 8,2 тис. осіб економічно-активного населення, що складає 49,1 % загальної чисельності.

Містобудівна діяльність громади спрямована на створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів.

Основними завданнями в містобудівній галузі є раціональне використання територій, створення повноцінного та безпечного для здоров'я середовища, вирішення архітектурно-містобудівних завдань по комплексній забудові громади, стимулювання інвестиційної діяльності фізичних та юридичних осіб, проведення містобудівної діяльності з урахуванням законних державних, громадських та приватних інтересів.

Глобинська ОТГ *співпрацює з обласною владою*. Це стосується реалізації в громаді проектів за співфінансування з обласного бюджету: реконструкції очисних споруд в місті Глобине, будівництво спортивного майданчика зі штучним покриттям в місті Глобине, будівництво спортивного майданчика в с. Яроші, реконструкція вуличного освітлення мосту в с. Пироги, обладнання системи очистки води на харчоблоці в опорній школі м. Глобине та диспетчеризація вуличного освітлення.

Крім того, за рахунок *субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад*, у 2017-2019 роках в Глобинській міській об'єднаній територіальній громаді забезпечено фінансування багатьох об'єктів соціальної сфери та інфраструктури.

Крім того, за підтримки *Програми «U-LEAD з Європою»*, Глобинська громада отримала можливість відкрити сучасний та комфортний центр надання адміністративних послуг. Крім того, навчальні тренінги в рамках співпраці за даною програмою, допомогли співробітникам ЦНАП підвищити кваліфікацію.

Об'єкт контролю – Виконавчий комітет Глобинської міської ради Глобинського району Полтавської області (код ЄДРПОУ – 04382056).

Бюджетне законодавство України при формуванні бюджету вимагає задоволення потреб громади у відповідних послугах та максимального їх наближення до безпосередніх споживачів. Затвердження та виконання міського бюджету є компетенцією органу місцевого самоврядування, саме він на місцевому рівні є суб'єктом надання громадянам державних соціальних гарантій.

Тому, першочерговими напрямками аудиторського дослідження визначено ефективність механізму формування та використання коштів бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади на забезпечення визначених соціальних гарантій мешканців даної території.

I. СТРУКТУРА АУДИТУ

Підстава для проведення аудиту: пункт 3.11 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на III квартал 2019 року з урахуванням пункту 6 Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 698, Методичні рекомендації з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом ГоловокРУ від 13.03.2007 № 50 (із змінами).

Мета аудиту: проведення аналізу формування і виконання міського бюджету, оцінка ефективності використання бюджетних коштів, майна та інших активів, визначення шляхів удосконалення управління бюджетними коштами, функціонування системи внутрішнього контролю, а також виявлення резервів наповнення міського бюджету доходами.

Об'єкт аудиту: кошти бюджету громади, комунальне майно та ресурсна база, діяльність Виконавчого комітету Глобинської міської ради Глобинського району Полтавської області, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, а також інших учасників бюджетного процесу на всіх його стадіях.

Учасники аудиту: Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби у Полтавській області у співпраці з Головним управлінням Державної казначейської служби України у Полтавській області та інші учасники бюджетного процесу.

Методи аудиту: під час дослідження використано законодавчі та нормативні акти з економічних, правових та організаційних засад стосовно планування, затвердження, внесення змін та виконання міського бюджету. Також проаналізовано фінансову, статистичну та оперативну звітність учасників бюджетного процесу, іншу аналітичну інформацію.

Проведено збір даних від органів державної влади та місцевого самоврядування, установ та організацій щодо факторів, які впливають на формування доходів міського бюджету, використання бюджетних коштів і комунального майна.

Надано оцінку ефективності використання коштів бюджету громади, комунального майна на створення умов для реалізації громадянами права на отримання соціальних гарантій.

Обсяг бюджетних коштів, охоплених аудитом за період з 01.06.2017 по 31.07.2019 складає 360 656,3 тис. грн., в тому числі: кошти місцевого бюджету – 270 492,2 тис. грн., офіційні трансферти – 90 164,1 тис. грн.

II. ОЦІНКА СТАНУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ГЛОБИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ГЛОБИНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В Україні процес децентралізації розпочато 2014 року з прийняттям Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р, Законів України «Про співробітництво територіальних громад», «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та змін до Бюджетного і Податкового кодексів щодо фінансової децентралізації.

Цей процес дозволив формувати відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування значний дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади.

У серпні 2015 року створено Глобинську об'єднану міську територіальну громаду Глобинського району Полтавської області шляхом об'єднання Глобинської міської ради, Бабичівської, Борисівської, Жуківської, Опришківської і Пирогівської сільських рад Глобинського району (далі – Глобинська територіальна громада, Глобинська міська ОТГ, територіальна громада, громада).

Рішенням Глобинської міської ради Глобинського району Полтавської області на 2017-2019 роки затверджувався бюджет Глобинської об'єднаної міської територіальної громади Глобинського району Полтавської області (далі – бюджет громади) на відповідні роки.

Бюджет громади – це головний фінансовий документ громади, план утворення та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюють органи місцевого самоврядування протягом бюджетного року.

Бюджет Глобинської міської ОТГ на 2017-2019 роки сформовано відповідно до вимог Бюджетного кодексу, законів України про Державний бюджет України на відповідні роки, нормативно-правових актів, що визначали порядок здійснення розрахунків та формування пріоритетів бюджетної політики на відповідний рік і регулюють бюджетні правовідносини.

Враховуючи зазначене, під час аудиторського дослідження проведено аналіз повноти формування бюджету Глобинської територіальної громади на 2017-2019 роки та проаналізовано причини, що можуть негативно вплинути на його виконання.

2.1. Виконання дохідної частини бюджету

За 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року до бюджету громади фактично надійшло доходів з *урахуванням офіційних трансфертів* в сумі

454 800,1 тис. грн. або 86,3 % до затвердженого плану з урахуванням змін (526 711,5 тис. грн.), в тому числі: 2017 рік – 165 357,8 тис. грн. (105,9 %), 2018 рік – 181 742,3 тис. грн. (103,5 %) та за січень-липень 2019 року – 107 700,0 тис. грн. (55,2 %).

Рисунок 1. Стан виконання бюджету громади по доходах за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року

Так, в 2018 році в порівнянні з 2017 роком доходна частина бюджету збільшилась на 16 384,4 тис. грн. або на 9,9 % (за рахунок надходження податку на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати).

За 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року до бюджету громади фактично надійшло доходів без урахування офіційних трансфертів в сумі 333 899,3 тис. грн. або 73,4 % до затвердженого плану з урахуванням змін (391 205,3 тис. грн.), в тому числі: 2017 рік – 121 011,1 тис. грн. (108,7 %), 2018 рік – 134 565,5 тис. грн. (104,9 %) та за січень-липень 2019 року – 78 322,7 тис. грн. (51,7 %).

Офіційні трансферти надійшли до бюджету громади протягом досліджуваного періоду в сумі 120 900,8 тис. грн., або 26,6 % від загального обсягу надходжень до бюджету громади, в тому числі: 2017 рік – 44 346,8 тис. грн. (26,8 %), 2018 рік – 47 176,8 тис. грн. (26,0 %) та за січень-липень 2019 року – 29 377,2 тис. грн. (27,3 %).

Тобто, формування бюджету громади здійснювалося головним чином за рахунок власних надходжень.

Значну роль у формуванні бюджету громади відігравали податкові надходження – 320 199,0 тис. грн. або 70,4 % від загального обсягу надходжень.

Решту доходів становлять: *неподаткові надходження* – 12 496,3 тис. грн. або 2,7 %; *доходи від операцій з капіталом* – 1 204,0 тис. грн. або 0,3 відсотків (рис. 2).

Рисунок 2. Структура доходів бюджету громади в розрізі загального та спеціального фондів за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року

Зазначені вище доходи і були основними джерелами формування бюджету громади.

Доходи бюджету громади визначені відповідно до статей 69 та 69¹ Бюджетного кодексу України.

У період, що підлягав аудиту, доходи *загального фонду* склали 439 141,2 тис. грн. або 96,6 % від загального обсягу надходжень, доходи *спеціального фонду* склали 15 658,9 тис. грн. або 3,4 відсотків.

Протягом досліджуваного періоду до *загального фонду* бюджету, з урахуванням міжбюджетних трансфертів, надійшло коштів у сумі 439 141,2 тис. грн. або 85,4 % до затвердженого плану з урахуванням змін (514 400,6 тис. грн.), в тому числі: 2017 рік – 156 720,2 тис. грн. (105,4 %), 2018 рік – 178 168,4 тис. грн. (102,2 %) та за січень-липень 2019 року – 104 252,6 тис. грн. (54,5 %).

У структурі доходів загального фонду бюджету значну питому вагу мали *податкові надходження* – 319 302,9 тис. грн. або 72,7 % від загального обсягу надходжень загального фонду, решту доходів становлять: *офіційні*

трансферти – 115 363,8 тис. грн. або 26,3 %; *неподаткові надходження* – 4 474,4 тис. грн. або 1,0 відсотків.

За досліджуваний період до загального фонду бюджету громади акумульовано 319 302,9 тис. грн. *податкових надходжень*, що становить 72,7 % від загального обсягу доходів загального фонду.

Головним джерелом податкових надходжень до загального фонду бюджету громади був податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати. За досліджуваний період до бюджету громади надійшло 191 937,2 тис. грн. від цього виду надходжень, що склало 60,1 % в загальному обсязі податкових надходжень загального фонду. У 2017 році фактичні надходження склали 65 686,4 тис. грн. або 105,5 % від уточненого плану на рік, у 2018 році – 77 947,0 тис. грн., за січень-липень 2019 року – 48 303,9 тис. грн. або 52,0 відсотків.

Також, одними із джерел наповнення бюджету громади в структурі податкових надходжень є орендна плата з юридичних осіб та єдиний податок, обсяг надходжень яких у 2017-2018 роках та січні-липні 2019 року склав в сумі 36 149,4 тис. грн., або 11,3 % від загального обсягу податкових надходжень та 35 554,4 тис. грн., або 11,1 % відповідно.

Крім того, вагомим джерелом наповнення загального фонду бюджету громади є *офіційні трансферти*, що склали в сумі 115 363,8 тис. грн. або 26,3 % від загальної суми доходів загального фонду, в тому числі: у 2017 році – 39 814,7 тис. грн., у 2018 році – 46 976,8 тис. грн., у січні-липні 2019 року – 28 572,3 тис. гривень.

В досліджуваному періоді *неподаткові надходження* загального фонду склали 4 474,4 тис. грн. або 1,0 % від загального обсягу надходжень до загального фонду, в тому числі: у 2017 році – 1 758,8 тис. грн., у 2018 році – 1 786,8 тис. грн., у січні-липні 2019 року – 928,8 тис. гривень.

Найбільшу питому вагу серед неподаткових надходжень, що надійшли до загального фонду бюджету громади в досліджуваному періоді займала плата за надання інших адміністративних послуг. В досліджуваному періоді від цього виду надходжень до бюджету громади надійшло коштів на загальну суму 2 652,2 тис. грн., що склало 59,3 % в загальному обсязі неподаткових надходжень загального фонду.

Також, вагомим джерелом наповнення бюджету громади в структурі неподаткових надходжень був адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, обсяг надходжень якого у 2017-2018 роках та січні-липні 2019 року склав в сумі 1 432,3 тис. грн., або 32,0 % від загального обсягу неподаткових надходжень.

До *спеціального фонду* бюджету громади за досліджуваний період надійшло 15 658,9 тис. грн. або 127,2 % до уточненого плану

(12 310,9 тис. грн.), в тому числі: у 2017 році надійшло 8 637,7 тис. грн. або 116,5 % від затвердженого уточненого річного плану (7 413,1 тис. грн.); у 2018 році – 3 573,8 тис. грн. або у 2,7 рази більше від затвердженого уточненого річного плану (1 302,1 тис. грн.); за січень-липень 2019 року – 3 447,4 тис. грн. або 95,9 % від затвердженого уточненого річного плану (3 595,7 тис. грн.).

Як бачимо з Рисунку 2, за досліджуваний період найбільшу питому вагу в структурі надходжень спеціального фонду займають *неподаткові надходження*, що становлять 8 021,9 тис. грн. або 51,2 % від загальної суми доходів спеціального фонду.

Серед *неподаткових надходжень* найбільш вагомим джерелом доходів спеціального фонду є інші джерела власних надходжень бюджетних установ, які склали в сумі 3 962,4 тис. грн. або 25,3 % та надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством – 3 344,5 тис. грн., або 21,4 відсотків.

Також, вагомим джерелом наповнення спеціального фонду бюджету громади є *офіційні трансферти*, що склали в сумі 5 537,0 тис. грн. або 35,4 % від загальної суми доходів спеціального фонду; *доходи від операцій з капіталом* склали в сумі 1 204,0 тис. грн. або 7,7 %; *податкові надходження* склали в сумі 896,1 тис. грн. (5,7 %).

Значною складовою спеціального фонду бюджету громади є *офіційні трансферти* які протягом досліджуваного періоду надійшли в сумі 5 537,0 тис. грн., а саме: субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад – 3 405,3 тис. грн.; інші субвенції з місцевого бюджету – 2 131,7 тис. гривень.

В 2017 році *доходи від операцій з капіталом* спеціального фонду бюджету склали в сумі 1 204,0 тис. грн., з яких: кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим в сумі 1 119,9 тис. грн. та кошти від продажу прав на земельні ділянки несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та прав на земельні ділянки, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим в сумі 84,1 тис. гривень.

До *податкових надходжень* спеціального фонду бюджету громади надходив лише екологічний податок, який склав в сумі 896,1 тис. гривень.

Складовою частиною спеціального фонду місцевого бюджету є бюджет розвитку.

Проведеним дослідженням правильності формування та використання коштів бюджету розвитку бюджету Глобинської об'єднаної міської територіальної громади (далі – бюджет розвитку) встановлено наступне.

При затвердженні відповідного бюджету на 2017-2019 роки затверджувався розподіл коштів бюджету розвитку на здійснення заходів на будівництво, реконструкцію і реставрацію об'єктів виробничої, комунікаційної та соціальної інфраструктури за об'єктами.

В 2017-2018 роках та 7 місяців 2019 року бюджет розвитку формувався та використовувався у відповідності до вимог ст.71 Бюджетного кодексу України.

Так, протягом 2017-2018 років та 7 місяців 2019 року бюджет розвитку формувався за рахунок наступних надходжень: кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення та від продажу прав на земельні ділянки несільськогосподарського призначення; надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту; капітальні трансферти (субвенції) з інших бюджетів та за рахунок коштів, які передаються з іншої частини місцевого бюджету за рішенням Глобинської міської ради та виконавчого комітету.

Проведеним дослідженням встановлено, що протягом 2017-2018 років та 7 місяців 2019 року капітальні видатки бюджету розвитку склали на загальну суму 51 117,2 тис. грн., в тому числі: в 2017 році – 26 436,1 тис. грн., в 2018 році – 19161,8 тис. грн. та за 7 місяців 2019 року – 5 519,3 тис. гривень.

Аналізом дотримання законодавства щодо використання коштів бюджету розвитку період з 01.01.2017 по 31.07.2019 встановлено, що кошти спрямовувалися на заходи визначені рішеннями сесій Глобинської міської ради головним чином на придбання основних засобів та будівництво та ремонт інфраструктури.

Відповідно до ст.24 Бюджетного кодексу України резервний фонд бюджету формується для здійснення непередбачених видатків, що не мають постійного характеру і не могли бути передбачені під час складання проекту бюджету.

Рішення про виділення коштів з резервного фонду бюджету приймаються відповідно виконавчими органами місцевого самоврядування. Резервний фонд бюджету не може перевищувати одного відсотка обсягу видатків загального фонду відповідного бюджету.

Проведеним дослідженням формування та використання резервного фонду встановлено, що при прийнятті на 2017-2019 роки бюджету Глобинської об'єднаної міської територіальної громади резервний фонд не формувався та відповідно не використовувався.

Пільги по податках і зборах територіальною громадою надавалися згідно чинного законодавства.

Тимчасово вільні кошти бюджету на депозитних рахунках не розміщувалися.

2.2. Оцінка впливу міжбюджетних трансфертів на стан виконання місцевого бюджету за доходами та видатками

У складі доходів міського бюджету за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року міжбюджетні трансферти становили 26,6 % від загального обсягу надходжень до бюджету або 120 900,8 тис. грн., що забезпечило виконання річного плану з урахуванням змін на рівні 89,2 відсотків.

В структурі доходів загального фонду міжбюджетні трансферти становлять 26,3 % або 115 363,8 тис. грн., в структурі спеціального фонду міжбюджетні трансферти займають 35,4 % від загального обсягу надходжень до спеціального фонду або 5 537,0 тис. грн. (рис. 3).

Рисунок 3. Структура надходжень бюджету в розрізі загального та спеціального фондів за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року, %

Офіційні трансферти надійшли до бюджету громади протягом досліджуваного періоду в сумі 120 900,8 тис. грн., або 26,6 % від загального обсягу надходжень до міського бюджету, в тому числі: 2017 рік – 44 346,8 тис. грн. (26,8 %), 2018 рік – 47 176,8 тис. грн. (26,0 %) та за січень-липень 2019 року – 29 377,2 тис. грн. (27,3 %).

Фактично до бюджету громади протягом досліджуваного періоду надійшло міжбюджетних трансфертів на загальну суму 120 900,8 тис. грн., в тому числі в розрізі років:

у 2017 році – 44 346,8 тис. грн., або 98,9 % до річного плану з урахуваннями змін (44 854,8 тис. грн.), у т.ч.:

– додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 7 623,2 тис. грн., або 100,0 % від запланованого, рівень освоєння станом на 31.12.2017 склав 98,8 %, залишок на кінець року становив 95,0 тис. гривень;

– субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад – 5 110,0 тис. грн., або 99,9 % від плану (рівень освоєння склав 99,9 %), 4,1 тис. грн. повернуто до державного бюджету;

– освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 18 167,3 тис. грн., або 100,0 % від плану, рівень освоєння станом на 31.12.2017 склав 97,7 %, залишок на кінець року становив 417,4 тис. гривень;

– субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами – 67,7 тис. грн. в повному обсязі повернута до державного бюджету;

– медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 11 981,0 тис. грн., або 100,0 % від плану, рівень освоєння станом на 31.12.2017 склав 97,8 %, залишок на кінець року становив 258,5 тис. гривень.

– субвенція з місцевого бюджету на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування – 240,5 тис. грн., або 100,0 % від плану, використано в повному обсязі;

– інші субвенції з місцевого бюджету – 1 224,7 тис. грн., або 73,7 % від плану, освоєно в повному обсязі.

у 2018 році – 47 176,8 тис. грн., або 99,8 % до річного плану з урахуваннями змін (47 275,8 тис. грн.), у т.ч.:

– субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад – 3 781,3 тис. грн., або 100,0 % від плану, використано в повному обсязі;

– освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 26 680,5 тис. грн., або 100,0 % від плану, залишок на кінець року склав 1,2 тис. гривень;

– медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 11 542,2 тис. грн., або 100,0 % від плану, залишок на кінець року склав 3,4 тис. гривень;

– субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – 900,0 тис. грн., або 100,0 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету – 2 996,1 тис. грн., або 100,0 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 29,9 тис. грн., або 100,0 % від плану, використано в повному обсязі;

– субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 213,1 тис. грн., або 100,0 % від плану, рівень освоєння склав 100,0 відсотків;

– субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері охорони здоров'я за рахунок коштів медичної субвенції – 317,8 тис. грн., або 100,0 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– субвенція з місцевого бюджету на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування – 340,8 тис. грн., або 100,0 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– інші субвенції з місцевого бюджету – 375,1 тис. грн., або 79,1 % від плану (рівень освоєння склав 73,7 %), 98,8 тис. грн. повернуто до відповідного бюджету.

Загальний обсяг субвенцій отриманих в 2018 році, збільшився проти фактично отриманих за 2017 рік на 6,3 % або на 2 830,0 тис. гривень.

у січні-липні 2019 року – 29 377,2 тис. грн., або 67,7 % до річного плану з урахуваннями змін (43 375,6 тис. грн.), у т.ч.:

– субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад – 1 556,0 тис. грн., або 44,4 % від плану, станом на 31.07.2019 кошти не використано;

– освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 20 067,8 тис. грн., або 65,6 % від плану, рівень освоєння станом на 31.07.2019 склав 94,7 відсотків;

– медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 2 550,9 тис. грн., або 100,0 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету – 2 106,9 тис. грн., або 58,3 % від плану, освоєно в повному обсязі;

– субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 99,1 тис. грн., або 60,5 % від плану, станом на 31.07.2019 залишок склав 98,0 тис. гривень;

– субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 213,4 тис. грн., або 92,0 % від плану, станом на 31.07.2019 кошти не використано;

– субвенція з місцевого бюджету на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування – 143,8 тис. грн., або 94,5 % від плану, рівень освоєння станом на 31.07.2019 склав 97,7 відсотків;

– субвенція з місцевого бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 1 680,2 тис. грн., або 108,1 % від плану, станом на 31.07.2019 кошти не використано;

інші субвенції з місцевого бюджету – 959,2 тис. грн., або 93,2 % від плану, рівень освоєння станом на 31.07.2019 склав 94,7 відсотків.

Проведеним аналізом використання коштів субвенцій, які виділялися з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 200 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад» (надалі Постанова КМУ № 200) встановлено, що кошти субвенцій використовувалися у відповідності з напрямками визначеними в п.4 Постанови КМУ №200.

Проведеним аналізом використання коштів субвенції виділеної з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально економічного розвитку окремих територій відповідно до постанови КМУ від 06.02.2012 № 106 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій» (надалі Постанова КМУ № 106) встановлено, що кошти субвенції використовувалися згідно з напрямками визначеними в п.3 Постанови КМУ №106.

Проведений аналіз бюджету Глобинської громади за доходами свідчить про незалежність місцевого бюджету від міжбюджетних трансфертів, що за досліджуваній період склали 26,6 % від загального обсягу надходжень, у тому числі субвенції 89,5 % від загальної суми офіційних трансфертів, дотації 10,5 % від їх загальної суми.

2.3. Виконання видаткової частини бюджету

Головним розпорядником коштів бюджету громади є Виконавчий комітет Глобинської об'єднаної міської територіальної громади Глобинського району Полтавської області. Протягом 2017-2018 років та січня-липня 2019 року видатки міського бюджету становили 464 375,1 тис. грн., з них 378 762,9 тис. грн., або 81,6 % видатки загального фонду. Решта видатків – 85 612,2 тис. грн., або 18,4 % – видатки спеціального фонду.

Розпорядниками нижчого рівня в досліджуваному періоді були: Відділ освіти виконавчого комітету Глобинської міської ради (код ЄДРПОУ 40448087) (далі – Відділ освіти), Відділ культури, спорту, сім'ї та молоді виконавчого комітету Глобинської міської ради (код ЄДРПОУ 40448176) (далі – Відділ культури).

Також, одержувачами бюджетних коштів в досліджуваному періоді були: Комбінат комунальних підприємств м. Глобине (код ЄДРПОУ – 30864136) (далі – ККП м. Глобине), Комунальне підприємство «Глобинське» Глобинської міської ради (код ЄДРПОУ 41289754) (далі – КП «Глобинське»), Глобинське міське громадське формування з охорони громадського порядку «Муніципальна міліція» (код ЄДРПОУ 26219380) (далі – МГФ З ОГП «Муніципальна міліція»), Глобинська місцева пожежна охорона (код

ЄДРПОУ 26306469) (далі – Глобинська МПО), Глобинська районна громадська організація «Футбольний клуб «Авіамістечко» (код ЄДРПОУ 37292106) (далі – ГРГО «ФК «Авіамістечко»).

Проведений аналіз виконання видаткової частини бюджету встановив, що вона щорічно не виконувалась. Так, рівень виконання видаткової частини бюджету до уточнених планових показників у розрізі років становив: у 2017 році – 90,3 %, у 2018 році – 93,9 %, у січні-липні 2019 року – 49,3 % (рис. 4).

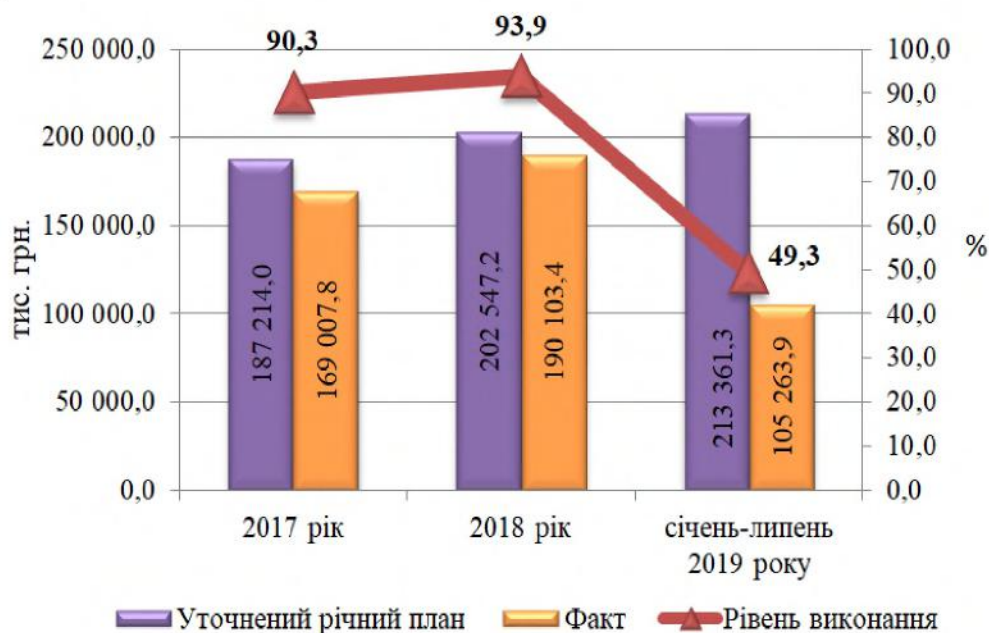

Рисунок 4. Стан виконання видаткової частини бюджету громади за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року

У розрізі досліджуваних періодів видатки бюджету громади за загальним та спеціальним фондами склали (рис. 5):

– 2017 рік – 169 007,8 тис. грн., з них 123 703,3 тис. грн. або 73,2 % видатки загального фонду і 45 304,5 тис. грн. або 26,8 % видатки спеціального фонду;

– 2018 рік – 190 103,4 тис. грн. (збільшення у порівнянні з попереднім роком на 21 095,5 тис. грн. (на 12,5 %), з них 158 967,2 тис. грн. або 83,6 % видатки загального фонду; видатки спеціального фонду становили 31 136,3 тис. грн. або 16,4 %;

– січень-липень 2019 року – 105 263,9 тис. грн., з них 96 092,4 тис. грн. або 91,3 % видатки загального фонду; видатки спеціального фонду становили 9 171,5 тис. грн. або 8,7 відсотки.

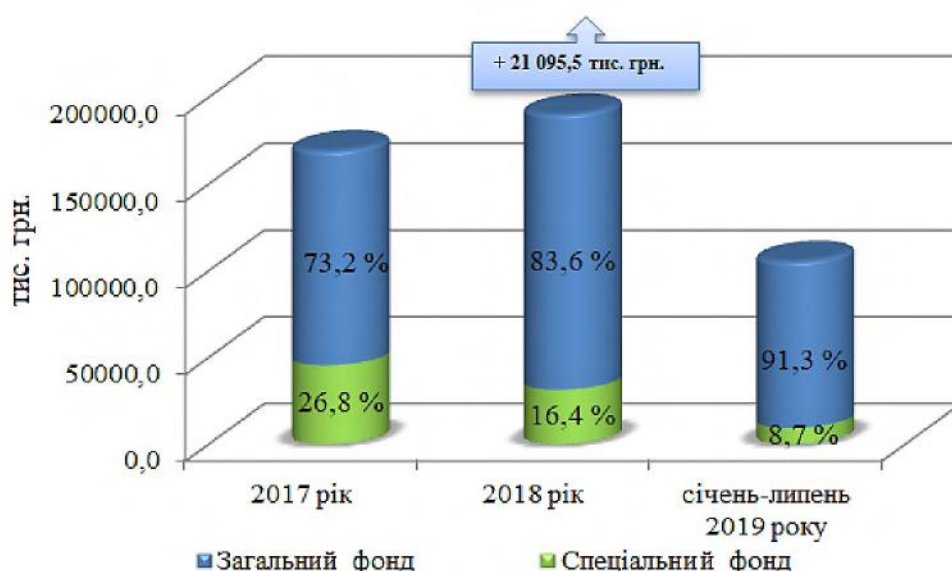

Рисунок 5. Зміна обсягу видатків бюджету громади за загальним та спеціальним фондами, 2017-2018 роки, січень-липень 2019 року

Видатки загального фонду бюджету за 2017-2018 роки становили в сумі 282 670,4 тис. грн. при запланованих 302 635,5 тис. грн. (93,4 % до уточненого річного плану). За січень-липень 2019 року – 96 092,4 тис. грн. при запланованих 185 548,8 тис. грн. (51,8 % до уточненого річного плану).

Фактичне виконання видаткової частини загального фонду бюджету громади (в розрізі галузей) у період з 01.01.2017 по 31.07.2019 склало від 22,0 % до 100,0 % порівняно з уточненим планом.

Найвищий рівень фактичного виконання видаткової частини загального фонду бюджету громади за період 2017-2018 років у розмірі 100,0 % спостерігався у 7 випадках, зокрема з яких: забезпечення функціонування комбінатів комунальних підприємств, районних виробничих об'єднань та інших підприємств, установ та організацій житлово-комунального господарства виконано – 4 059,4 тис. грн.; інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства – 95,0 тис. гривень.

Найнижчий рівень виконання загального фонду бюджету громади здійснено на заходи із землеустрою – 776,9 тис. грн. (22,0 %).

Видатки спеціального фонду бюджету за 2017-2018 роки становили в сумі 76 440,8 тис. грн. при запланованих 87 125,7 тис. грн. (87,7 % до уточненого річного плану). У січні-липні 2019 року видатки за спеціального фонду становили 9 171,4 тис. грн. при запланованих 27 812,5 тис. грн. (33,0 % до уточненого річного плану)

Фактичне виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету громади (в розрізі галузей) в досліджуваному періоді склало від 5,7 % до 100,0 % порівняно з уточненим планом.

Найвищий рівень фактичного виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету громади за досліджуваний період, зокрема: субвенція з місцевого бюджету на співфінансування інвестиційних проектів – 1 344,0 тис. грн. (100,0 % до уточнених планових річних показників);

забезпечення діяльності місцевої пожежної охорони – 297,9 тис. грн. (100,0 %).

Найнижчий рівень виконання спеціального фонду бюджету громади становила субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів – 9,0 тис. грн. (5,7 %).

У загальній структурі видатків бюджету громади у 2017-2018 роках та січні-липні 2019 року, найбільші обсяги видатків спрямовані на *освіту* – 196 561,7 тис. грн. або 42,3 % загального обсягу видатків міського бюджету, на *державне управління* – 56 631,3 тис. грн. або 12,2 %; на *житлово-комунальне господарство* – 40 349,3 тис. грн. або 8,7 %, *реверсна дотація* – 34 127,2 тис. грн. або 7,3 % та на *будівництво* – 29 320,5 тис. грн. або 6,3 відсотки.

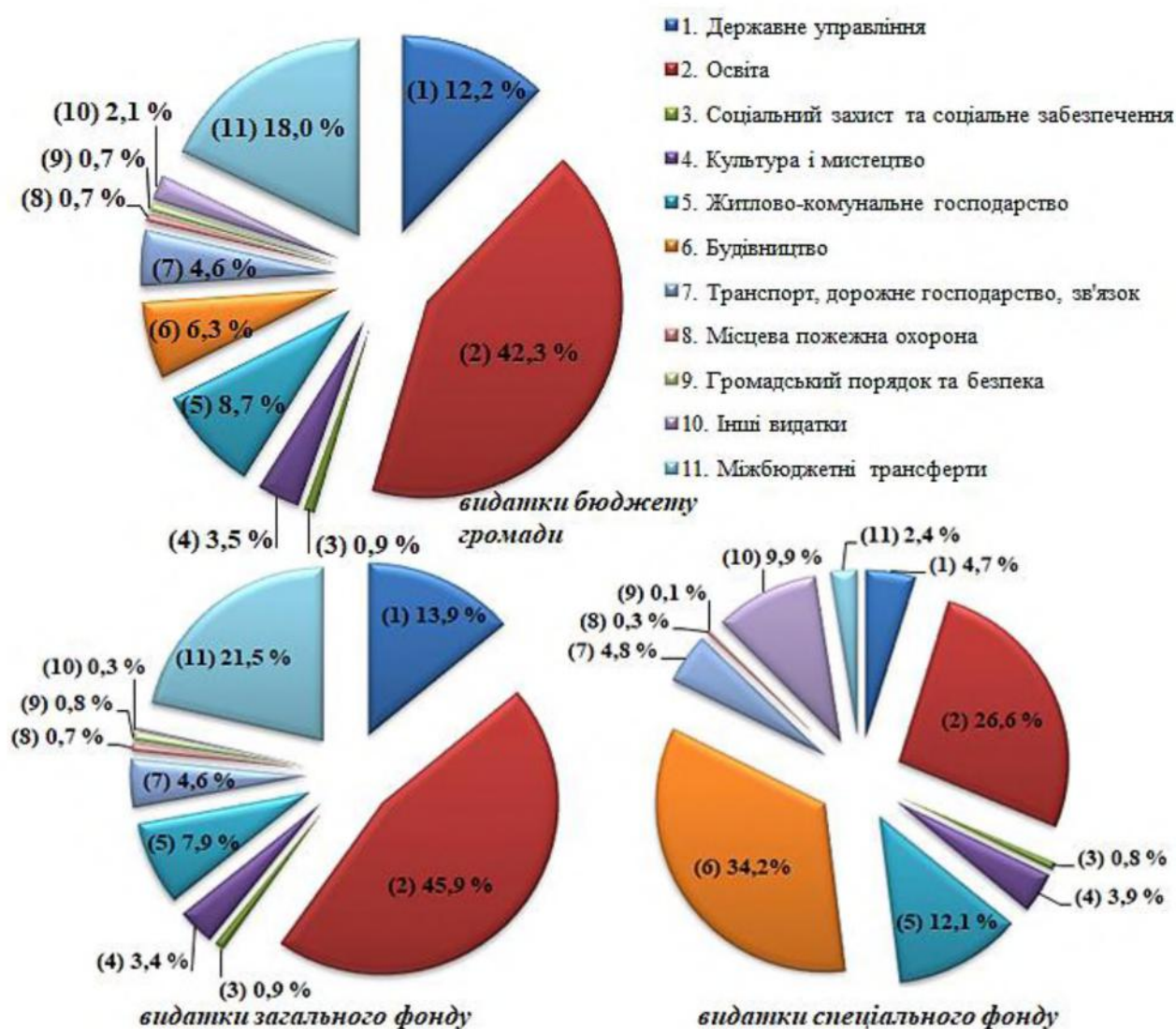

Рисунок 6. Структура видаткової частини бюджету громади за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року

У 2017-2018 роки та січні-липні 2019 року найбільше коштів із загального фонду бюджету направлялося на освіту – 173 774,2 тис. грн. або 45,9 % загального обсягу видатків загального фонду бюджету громади, на державне управління – 52 586,9 тис. грн. або 13,9 %; на реверсну дотацію – 34 127,2 тис. грн. або 9,0 %, на житлово-комунальне господарство – 30 028,0 тис. грн. або 7,9 відсотки.

Як видно з рис. 6, найбільший обсяг видатків спеціального фонду бюджету спрямований на будівництво – 29 320,5 тис. грн. або 34,2 % від загального обсягу видатків спеціального фонду, на освіту – 22 787,5 тис. грн. або 26,6 %, на житлово-комунальне господарство – 10 321,2 тис. грн. або 12,1 відсотки.

Крім того, в структурі видатків бюджету громади за 2017-2018 роки, січень-липень 2019 року міжбюджетні трансферти становили 10,6 % в загальній сумі 49 297,1 тис. грн., а саме: у 2017 році – 18 509,9 тис. грн. (10,9 % від загальної суми видатків на відповідний рік); у 2018 році – 45 001,0 тис. грн. (23,7 %); у січні-липні 2019 року – 16 573,2 тис. грн. (15,7 %).

В досліджуваному періоді реверсна дотація становила 34 127,2 тис. грн. або 7,4 % від загального обсягу видатків та 40,9 % від загального обсягу міжбюджетних трансфертів, у тому числі субвенцій з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм та заходів у галузі охорони здоров'я за рахунок субвенцій з державного бюджету та субвенції за рахунок залишку відповідної субвенції.

Протягом періоду дослідження з бюджету громади надавалася субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів в загальному обсязі 30,0 тис. гривень.

Також, протягом досліджуваного періоду за рахунок коштів що надходили з державного бюджету, а саме медичної субвенції надавалися субвенції з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм та заходів у галузі охорони здоров'я за рахунок субвенцій з державного бюджету, що в загальному обсязі становило 26 924,7 тис. грн. або 5,8 % від загального обсягу видатків.

Окрім того, з бюджету громади виділялися субвенції з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм та заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів на загальну суму 22 372,4 тис. грн. та складали 4,8 % від загального обсягу видатків бюджету громади за досліджуваний період, зокрема:

в сфері освіти – забезпечення діяльності освітніх закладів (придбання оргтехніки, матеріальних цінностей, забезпечення продуктами харчування учнів, капітальні та поточні ремонти, видатки на підвезення учнів та інші) – на загальну суму 317,5 тис. гривень;

у сфері соціального захисту: забезпечення діяльності Управління соціального захисту населення, центрів, організацій та підприємств, що

надають соціальні послуги (спільне утримання, громадські роботи, та інші) – на загальну суму 5 239,5 тис. гривень;

в сфері охорони здоров'я: видатки на Глобинську центральну районну лікарню, амбулаторії та фельдшерсько-акушерські пункти, що розміщуються на території Глобинської територіальної громади (спільне утримання, придбання обладнання, ремонтні роботи та інше) – на загальну суму 9 740,8 тис. гривень;

в сфері культури та спорту: підтримка діяльності дитячо-юнацької спортивної школи, футбольного клубу «Колос», спільне утримання будинків культури та інше – на загальну суму 3 710,9 тис. грн.;

субвенції районному, обласному бюджету, територіальним органам виконавчої влади, тощо – на загальну суму 3 363,7 тис. гривень.

Тимчасово вільні кошти бюджету громади на депозитних рахунках не розміщувалися.

Кошти вільних залишків використовувалися за наступними напрямками: на державне управління, благоустрій, субвенції для забезпечення соціальних гарантій населенню.

Кредиторська заборгованість по видатках за рахунок загального та спеціального фонду бюджету станом на 01.01.2017, 01.01.2018, 01.01.2019 та на 01.08.2019 – відсутня.

При затвердженні бюджету на 2017-2019 роки затверджено перелік захищених статей видатків, заборгованість по захищеним статтям видатків на звітну дату відсутня.

Державним фінансовим аудитом встановлено, що Глобинською міською радою, заходи щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів передбачених на утримання виконавчого комітету міської ради, рекомендовані органам місцевого самоврядування Постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання бюджетних коштів» (зі змінами), не розроблялися та відповідно не затверджувалися.

Оцінка стану забезпечення соціальних гарантій населенню Глобинської територіальної громади

Бюджетне законодавство України вимагає при формуванні місцевих бюджетів задоволення потреб територіальних громад у відповідних послугах та максимального їх наближення до безпосередніх споживачів.

Пріоритетними напрямками використання коштів місцевих бюджетів є забезпечення визначених Конституцією України соціальних прав та державних соціальних гарантій, достатнього життєвого рівня кожного громадянина.

Враховуючи, що Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» визначено основні сфери застосування державних соціальних стандартів і нормативів: соціальне обслуговування, житлово-комунальне обслуговування, забезпечення навчальними закладами,

охорона здоров'я, транспортне обслуговування та зв'язок, побутове обслуговування, торгівля і громадське харчування, обслуговування закладами культури, фізичної культури та спорту, для подальшого дослідження обрано галузі, які надають найбільш соціально значущі послуги та отримують значні обсяги фінансування.

Аналіз стану виконання бюджету громади за функціональною класифікацією видатків засвідчив, що в 2017-2019 роках найбільші обсяги коштів спрямовано на освіту.

Стан надання соціальних гарантій у сфері «Освіта та культура»

Для дослідження стану надання освітніх послуг у Глобинській територіальній громаді досліджено наступні заклади.

6 закладів дошкільної освіти:

- Опришківський дошкільний навчальний заклад «Сонечко» (далі – ДНЗ «Сонечко» с. Опришки);
- Пирогівський дошкільний навчальний заклад «Казка» (далі – ДНЗ «Казка» с. Пирого);
- Жуківський дошкільний навчальний заклад «Сонечко» (далі – ДНЗ «Сонечко» с. Жуки);
- Глобинський дошкільний навчальний заклад № 1 «Дзвіночок» (далі – ДНЗ «Дзвіночок» м. Глобине);
- Глобинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 3 «Ясенок» (далі – ДНЗ «Ясенок» м. Глобине);
- Глобинський дошкільний навчальний заклад № 4 «Зірочка» (далі – ДНЗ «Зірочка» м. Глобине).

9 заклади загальної середньої освіти:

- Глобинська гімназія №1 ім. В.Є. Курченка Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Глобинська гімназія № 1 ім. В. Є. Курченка);
- Опришківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Глобинської міської ради Полтавської області (далі – Опришківська ЗОШ І-ІІІ ступенів);
- Пирогівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Пирогівська ЗОШ І-ІІІ ступенів);
- Глобинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5 Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Глобинська ЗОШ І-ІІІ ступенів № 5);
- Глобинська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів № 3 Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Глобинська ЗОШ І-ІІ ступенів № 3);
- Глобинська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів № 4 Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Глобинська ЗОШ І-ІІ ступенів № 4);
- Жуківська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Жуківська ЗОШ І-ІІ ступенів);
- Шепелівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Глобинської міської ради Полтавської області (далі - Шепелівська ЗОШ І-ІІ ступенів);
- Устимівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Глобинської міської ради Полтавської області (далі – Устимівська ЗОШ І-ІІ ступенів)

1 навчально-виховний комплекс:

– Бабичівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Глобинської міської ради Полтавської області (далі – НВК с. Бабичі).

Система освіти Глобинської міської ОТГ диференційована, оскільки до складу громади входить місто Глобине і прилеглі села. Ситуація із дидактичним забезпеченням, технічним станом будівель дошкільних закладів і міських шкіл краща, ніж сільських. Об'єктивна ситуація, в якій тепер знаходиться громада у зв'язку із приєднанням нових місцевостей зі значними потребами, поки що не має можливостей для задоволення всіх потреб та вирішення в повному обсязі всіх проблем у сфері забезпечення освітніх закладів.

Стан фінансування закладів освіти

За 2017-2018 роки та січень-липень 2019 року з місцевого бюджету Глобинської громади профінансовано галузь освіти у загальній сумі 158 295,1 тис. грн., з яких: у 2017 році - 51560,7 тис. грн., у 2018 році - 64221,4 тис. грн., січні-липні 2019 року - 42513,0 тис. гривень.

Разом з цим, за вказаний період галузь профінансовано у розрізі закладів освіти наступним чином.

Дошкільні навчальні заклади профінансовано на загальну суму 43601,8 тис. грн., зокрема у 2017 році на 15284,1 тис. грн., у 2018 році - 17344,8 тис. грн., січні-липні 2019 року - 10973,0 тис. гривень.

Заклади загальної освіти профінансовано на загальну суму 114693,3 тис. грн., зокрема у 2017 році на 36276,6 тис. грн., у 2018 році - 46876,6 тис. грн., у січні-липні 2019 року - 31540,1 тис. гривень.

Фінансування здійснено з державного бюджету 8 закладів загальної освіти (крім ЗОШ І-ІІ ступенів с. Устимівка) на загальну суму 69729,1 тис. грн. або 60,8 % від загального обсягу фінансування закладів загальної освіти Глобинської громади (2017 рік - 22940,6 тис. грн., 2018 рік - 27787,1 тис. грн., січень-липень 2019 рік - 19001,4 тис. грн.) та з місцевого бюджету 9 закладів загальної освіти - 44964,2 тис. грн. (39,2 %) (2017 рік - 13336,0 тис. грн., 2018 рік - 19089,5 тис. грн., січень-липень 2019 рік - 12538,7 тис. грн.).

Фінансування з місцевого бюджету ЗОШ І-ІІ ступенів с. Устимівка здійснено з метою збереження нерухомого майна (забезпечення діяльності сторожів) на загальну суму 272,7 тис. грн., зокрема у 2017 році – 88,2 тис. грн., у 2018 році – 107,9 тис. грн., у січні-липні 2019 року – 76,6 тис. гривень.

Фінансування з державного бюджету закладів загальної освіти Глобинської громади здійснювалося відповідно до:

Постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (далі – Порядок № 6; освітня субвенція);

Постанови Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими

освітніми потребами» (далі – Порядок № 88; субвенція на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами);

Постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі – Постанова № 237; субвенція НУШ).

Так, освітня субвенція за 2017-2018 роки та січень-липень 2019 рік склала 63849,2 тис. грн. (2017 рік - 18167,3 тис. грн., 2018 рік - 26680,5 тис. грн., січень-липень 2019 рік - 19001,4 тис. грн.). Протягом звітних років освітня субвенція не використовувалася у повному обсязі. З'ясовано, що станом на 01.01.2018 залишок становив 4773,3 тис. грн., на 01.01.2019 - 878,5 тис. гривень.

Субвенцію на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами з державного бюджету освітні заклади Глобинської громади отримали у 2018 році у загальній сумі 213,1 тис. грн., яка використана на 100 відсотків

У 2018 році заклади загальної освіти Глобинської громади отримали з державного бюджету субвенцію НУШ у загальній сумі 15,0 тис. грн., яка використана на 100 відсотків.

Дошкільна освіта

У 2017-2018 роках та січні-липень 2019 року на території громади функціонують 6 закладів дошкільної освіти: ДНЗ «Дзвіночок» м. Глобине, ДНЗ «Ясенок» м. Глобине, ДНЗ «Зірочка» м. Глобине, ДНЗ «Сонечко» с. Опришки, ДНЗ «Казка» с. Пирого, ДНЗ «Сонечко» с. Жуки.

Середній відсоток охоплення дошкільною освітою дітей віком від 3 років до 6 років на території громади становив 71,2 % (2017 рік – 72,4 %, 2018 рік – 71,9 %, січень-липень 2019 року – 69,4 %), в тому числі по місту – 69,9 % (2017 рік – 72,1 %, 2018 рік – 69,7 %, січень-липень 2019 року – 67,8 %), по сільській місцевості – 81,1 % (2017 рік – 75,0 %, 2018 рік – 87,6 %, січень-липень 2019 року – 80,7 %) (табл. 1).

Різними формами дошкільної освіти охоплено 100 % дітей старшого дошкільного віку.

Середня чисельність дітей у закладах дошкільної освіти з розрахунку на 100 місць становить 104 особи (2017 рік – 103 особи, 2018 рік – 108 осіб, січень-липень 2019 року – 101 особа).

Середня заповнюваність закладів дошкільної освіти в цілому на території Глобинської громади у досліджуваному періоді становила 87,1 %. Але разом з цим, вона не є однаковою для сільської місцевості та у місті. Так, у місті заклади є переповненими, наповнюваність їх більше 100 %, зокрема у ДНЗ № 4 «Зірочка» м. Глобине наповнюваність становить 117,0 %, у ДНЗ № 1 «Дзвіночок» м. Глобине - 126,4 %. У сільській місцевості, навпаки, дошкільні заклади є мало наповненими, недоукомплектованими. Так, наповнюваність у сільських садочках коливається від 52,8 % (ДНЗ «Сонечко» с. Опришки) до 73,8 % (ДНЗ «Казка» с. Пирого) (табл. 1).

Усі заклади дошкільної освіти забезпечені у 2017-2019 роках та січні-квітні 2019 року педагогічними працівниками на 100 % та допоміжним персоналом у середньому на 90,2 відсотки (табл. 1).

Таблиця 1 – Стан дошкільної освіти Глобинської громади у 2017-2018 роках та січні-липіні 2019 року

Період	Заповнюваність ДНЗ				Педагогічний персонал		Допоміжний персонал	
	Проектна потужність (кількість місць), ос.	Діти до 6 років, що підлягають навчанню в ДНЗ, але не навчаються в дошкільних закладах	Чисельність вихованців, ос.	Кількість груп	Кількість штатних одиниць по штатному розпису	Фактична кількість займаних посад	Кількість штатних одиниць по штатному розпису	Фактична кількість займаних посад
ДНЗ №1 "Дзвіночок" м. Глобине								
2017	212	4	274	12	34,6	30	35,1	25
2018	212	6	275	12	34,7	34	35,1	36
січень-липень 2019	212	0	255	12	34,7	34	35,6	27
ДНЗ №4 "Зірочка" м. Глобине								
2017	180	161	212	8	19,75	18	23,55	16
2018	180	187	215	8	21,65	19	25,3	22
січень-липень 2019	180	190	205	8	22,65	23	25,3	19
ДНЗ №3 "Ясенок" м. Глобине								
2017	71	45	56	3	7	7	10,35	11
2018	71	43	54	3	7,78	8	12,1	6
січень-липень 2019	71	51	47	3	7,78	7	12,1	10
ДНЗ "Сонечко" с. Жуки								
2017	43	18	26	1	3,3	4	5	7
2018	43	10	34	2	5,35	4	8,7	10
січень-липень 2019	43	14	27	2	5,35	5	9,7	8
ДНЗ "Казка" с. Пирого								
2017	47	1	25	1	3,05	4	2,4	3
2018	47	1	37	2	5,35	5	9,2	8
січень-липень 2019	47	6	42	2	5,35	5	9,2	9
ДНЗ "Сонечко" с. Опришки								
2017	36	3	15	1	2,35	2	3,5	3
2018	36	2	21	1	3,05	3	5,9	5
січень-липень 2019	36	1	19	1	4,05	3	6,9	6

Загальна середня освіта

На території Глобинської громади протягом періоду дослідження функціонували 9 закладів загальної середньої освіти (рис. 7), а саме: Глобинська гімназія № 1 ім. В. Є. Курченка, Бабичівський НВК, Опришківська загальноосвітня школа I-III ступенів, Пирогівська ЗОШ I-III ступенів, Глобинська ЗОШ I-III ступенів № 5, Глобинська ЗОШ I-II ступенів № 3, Глобинська ЗОШ I-II ступенів № 4, Жуківська ЗОШ I-II ступенів, Шепелівська ЗОШ I-II ступенів.

Рисунок 7. Середні показники закладів загальної середньої освіти Глобинської громади у 2017-2019 навчальних роках

Унаслідок природного скорочення населення та зниження рівня народжуваності у громаді зменшується кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Варто відзначити, що використання потужності закладів загальної середньої освіти громади відповідності до зведених даних у 2017-2019 навчальних роках за середніми показниками становить 48,5 %. При усередненій за досліджуваний період загальній потужності закладів у 3514 місць дані заклади освіти відвідує 1703 учні. Так, у 2017-2019 навчальних роках наповненість закладів загальної середньої освіти у міській місцевості склала 56,0 %, у сільській місцевості – 32,6 % (за результатами опрацювання зведених даних) (Рис. 2).

1 - Глобинська гімназія № 1 ім. В.Є. Курченка, 2 - Глобинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5, 3 - Опришківська загальноосвітня школа I-III ступенів, 4 - Пирогівська загальноосвітня школа I-III ступенів, 5 - Бабичівський навчально-виховний комплекс, 6 - Глобинська загальноосвітня школа I-II ступенів № 3, 7 - Глобинська загальноосвітня школа I-II ступенів № 4, 8 - Жуківська загальноосвітня школа I-II ступенів, 9 - Шепелівська загальноосвітня школа I-II ступенів

Рисунок 8. Наповнюваність закладів загальної середньої освіти Глобинської громади у 2017-2019 навчальних роках у розрахунку до їх проектної потужності

Заклади загальної освіти Глобинської громади обслуговувались у 2017-2018 роках та січні-квітні 2019 року працівниками в середній кількості 367,15 штатних ставок, з яких педагогічні працівники – 219,88 штатні одиниці, адміністративний персонал – 23,00 штатні одиниці, господарський (допоміжний) персонал – 124,27 штатні одиниці.

Майже всі заклади загальної середньої освіти забезпечені спортивними залами. Лише один заклад – Глобинська ЗОШ I-II ступенів № 3 через свою малогабаритність позбавлений спортивної кімнати. Для занять фізичною культурою у весняно-осінній період використовується вуличний спортивний майданчик, у зимовий час – коридори приміщення школи та класні кімнати.

Крім того, всі заклади освіти оснащені мультимедійними комплексами та комп'ютерами. Хоч, рівень забезпечення комп'ютерною технікою у деяких закладах потребує покращення, його показник на 100 учні в становить від 2 до 35 комп'ютерів.

Заклади культури

Станом на 31.07.2019 до мережі Відділу культури, спорту, сім'ї та молоді, виконавчого комітету Глобинської міської ради входять:

– 9 будинків культури (Глобинський міський будинок культури, Глобинський міський будинок культури ім. І. Франка, Семимогильський сільський будинок культури, Череванівський сільський будинок культури, Бабичівський сільський будинок культури, Устимівський сільський будинок культури, Борисівський сільський будинок культури, Опришківський сільський будинок культури, Жуківський сільський будинок культури);

– 8 бібліотек (Глобинська міська бібліотека, Глобинська міська бібліотека, Бабичівська сільська бібліотека, Опришківська сільська бібліотека, Борисівська сільська бібліотека, Жуківська сільська бібліотека, Новомосковська сільська бібліотека, Пирогівська сільська бібліотека);

– Глобинська дитяча школа мистецтв;

– Централізована бухгалтерія при Відділі культури;

– Міський музей.

Стан закладів культури диференційований, як і освітніх закладів – міські установи культури перебувають у дещо кращому технічному стані хоч би з огляду на факт, що мають опалення, водопровід і каналізацію.

Відділ культури утримується за рахунок коштів бюджету громади.

Гранична чисельність, фонд оплати праці працівників відділу культури та видатки на його утримання затверджуються міською радою.

Штатний розпис Відділу культури та його структурних підрозділів затверджується керівником Відділу за погодженням міського голови у межах граничної чисельності та фонду оплати праці працівників, затверджених рішенням сесії міської ради.

При Відділі культури створена централізована бухгалтерія (далі – ЦБ) яка є самостійним структурним підрозділом, та здійснює свою діяльність згідно Положення про централізовану бухгалтерію при відділ, культури, спорту, сім'ї та молоді виконкому Глобинської міської ради, затвердженого рішенням сьомої сесії першого скликання Глобинської міської ради від 14.04.2016 № 235. Видатки на утримання ЦБ здійснюються за рахунок коштів передбачених бюджетом.

У періоді, що підлягав ревізії, Відділом культури одержано бюджетних коштів на утримання Відділу культури та підпорядкованих закладів, на загальну суму 23 185,48 тис. грн., а саме: за 2017 рік – 7 438,85 тис. грн (за загальним фондом – 6 521,95 тис. грн., спеціальним – 916,90 тис. грн); за 2018 рік – 10 065,26 тис. грн. (за загальним фондом – 8 159,40 тис. грн, спеціальним – 1 905,86 тис. грн) та за січень-липень 2019 року – 5 681,37 тис. грн. (за загальним фондом – 4 848,54 тис. грн, спеціальним – 832,82 тис. грн).

Стан надання соціальних гарантій у сфері «Охорона здоров'я»

Охорона здоров'я на території громади представлена ланкою закладів медицини – системою медико-санітарної допомоги, яка складається з 13 фельдшерсько-акушерських пунктів, які входять до структури центру первинної медико-санітарної допомоги у Глобинському районі та утримуються за рахунок коштів районного бюджету.

– ФАП с. Кордубанове – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує –130 чол.;

– ФАП с. Новомосковське – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує –155 чол.;

– ФАП с. Семимогили – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує –135 чол.;

– ФАП с. Бабичівка – передбачено 1,0 ставки медичного працівника, обслуговує – 514 чол.;

– ФАП с. Старий Хутір – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує –134 чол.;

– ФАП с. Черевані – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує – 194 чол.;

– ФАП с. Устимівка – передбачено 1,0 ставки медичного працівника, обслуговує – 609 чол.;

– ФАП с. Жуки – передбачено 1,0 ставки медичного працівника, обслуговує – 492 чол.;

– ФАП с. Коломицівка – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує – 138 чол.;

– ФАП с. Шепелівка – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує – 311 чол.;

– ФАП с. Яроші – передбачено 1,0 ставки медичного працівника, обслуговує – 380 чол.;

– ФАП с. Бориси – передбачено 0,5 ставки медичного працівника, обслуговує – 260 чол.;

– ФАП с. Пирого – передбачено 1,0 ставки медичного працівника, обслуговує – 693 чол.

Крім того, в територіальній громаді первинно медико-санітарну допомогу надають 2 амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

Крім того, населення громади обслуговує 3 одиниці санітарного транспорту, які закріплені за Глобинською АЗПСМ та Опришківською АЗПСМ.

За інформацією наданою Виконавчим комітетом, для підвищення якості обслуговування населення громади, протягом 2017-2018 років, січня-липня 2019 року з бюджету громади виділено коштів на суму – 1 961,4 тис. грн. лікарняному закладу «ЦПМСД» на придбання туберкулінової проби, на заробітну плату.

III. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

Гіпотеза 1. Невжиття достатніх заходів щодо максимального залучення усіх джерел наповнення бюджету громади, не сприяє залученню необхідних ресурсів на вищому рівні.

Гіпотеза підтверджується.

1.1 Несистемний підхід щодо перегляду умов укладених договорів оренди земельних ділянок не сприяє їх використанню на більш високому рівні.

Одним із вагомих джерел наповнення доходної частини бюджету є кошти, які надходять від використання земельних ресурсів.

Варто зазначити, що на здійснення контролю з боку органів місцевого самоврядування за охороною та використанням земель негативно впливає відсутність статистичної звітності щодо обліку земель та розподіл їх за власниками та землекористувачами. Відповідно до наказу Державної служби статистики України від 19.08.2015 № 190 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету статистики України від 05.11.1998 № 377 «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)» на даний час державна статистична звітність щодо наявності земель та розподілу їх за власниками землі, землекористувачами, угіддями та видами економічної діяльності не складається. Для аналізу стану використання земельних ресурсів виконавчим комітетом Глобинської міської ради, під час аудиторського дослідження використовувались дані державної статистичної звітності, а саме форма № 2-зем та № 6-зем станом на 01.01.2016.

Станом на 01.01.2016 земельний фонд громади становить 40 519,56 га. Відповідно до даних форми 6-зем станом на 01.01.2016 найбільшу питому вагу в структурі земель займають сільськогосподарські землі – 36 461,1806 га, або 90,0 % з них, рілля становить 33 350,7944 га та забудовані землі – 1 843,4651 га або 4,5 %. Води становлять 830,3 га, або 2,0 %. Ліси та інші лісо вкриті площі становлять 717,4827 га або 1,8 %; відкриті заболочені землі – 667,1316 га або 1,6 % (рис. 1).

Уточнені планові річні показники надходжень до бюджету від платежів за землю становили в 2017 році – 17 879,0 тис. грн.; 2018 році – 17 977,2 тис. грн.; в 2019 році – 18 076,0 тис. грн. Фактично надійшло в 2017 році – 18 062,6 тис. грн. (або 101,0 % від уточненого річного плану); 2018 році – 18 061,8 тис. грн. (або 100,5 %); протягом січня-липня 2019 року – 10 075,2 тис. грн. (55,7 % від уточненого річного плану).

Рисунок 1. Розподіл земельного фонду громади в розрізі категорій (га)

Найбільші обсяги в досліджуваному періоді становили надходження від юридичних осіб – 41 053,1 тис. грн., або 9,0 % від загального обсягу надходжень. Від фізичних осіб надходження становили 5 146,5 тис. грн., або 1,1 відсотків.

За досліджуваний період від юридичних та фізичних осіб надійшло 39 379,8 тис. грн. плати за оренду земельних ділянок.

Одним із вагомих джерел наповнення місцевого бюджету є дохід від надходження плати за землю або орендної плати. Питання виявлення резервів наповнення дохідної частини бюджету є одним із напрямків, які може використовувати орган місцевого самоврядування.

Довідково: за статтею 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Стаття 143 Конституції України передбачає, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують і ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їх компетенції.

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях рад вирішуються такі питання, як розгляд прогнозу місцевого бюджету, затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього;

затвердження звіту про виконання відповідного бюджету; встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.

Отже, питання наповнення бюджетів, зокрема, через збільшення розмірів місцевих податків і зборів (в тому числі розміру ставок орендної плати за землю), відноситься до компетенції відповідних рад, до складу яких входять обрані депутати, які згідно статті 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» представляють інтереси всієї територіальної громади, мають всю повноту прав, що забезпечують їх активну участь у діяльності ради та утворюваних нею органів, несуть обов'язки перед виборцями, радою та її органами.

Слід зазначити, що за статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Дослідженням встановлено, що договори оренди землі (217 договорів оренди), в тому числі землі сільськогосподарського призначення, які діють на території громади, укладені зі строком дії від 10 до 49 років та ставкою орендної плати на рівні від 3,0 до 12,0 відсотків.

Довідково: відповідно до частини 3 статті 22 Земельного кодексу України від 25.10.2001 № 2768-III землі сільськогосподарського призначення передаються у власність та надаються у користування:

а) громадянам – для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби, ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства;

б) сільськогосподарським підприємствам – для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Так, для прикладу на території громади діє 58 договорів оренди землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, з яких 26 договорів укладені зі ставкою 3,0 % від нормативної грошової оцінки, а решта договорів мають ставку 12,0 %, що може свідчити про відсутність єдиного підходу до визначення ставок орендної плати.

Тобто, доцільно розробити Положення про використання земельних ресурсів територіальної громади та встановлення ставок орендної плати за земельні ділянки у відповідності до їх цільового та функціонального використання.

Отже, врегулювання підходу щодо укладання договорів оренди землі із застосуванням ставок орендної плати, що відповідають категорії та цільовому призначенню земельних ділянок, зокрема, оренди землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, дасть можливість здійснювати єдиний комплексний підхід до управління земельними ресурсами.

1.2. Невжиття в повній мірі заходів Глобинською міською радою щодо управління майновими цінностями громади не забезпечує використання об'єктів комунальної власності громади на максимально ефективному рівні.

Комунальна власність – найважливіша складова матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування. З усіх джерел зростання добробуту територіальних громад їй належить особлива роль, оскільки можливість примноження прибутків від об'єктів комунальної власності і,

передусім, від нерухомого майна залежатиме лише від рівня ефективності управління цим майном.

Згідно статті 143 Конституції України територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності.

До повнжень органів місцевого самоврядування віднесено володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі надання в тимчасове користування юридичним та фізичним особам.

Законом України від 10.04.1992 № 2269-ХІІ «Про оренду державного та комунального майна» зі змінами визначено наступне:

– державну політику у сфері оренди майна, яке перебуває в комунальній власності, здійснюють органи місцевого самоврядування (ч. 2 ст. 2);

– Методика розрахунку орендної плати та пропорції її розподілу між відповідним бюджетом, орендодавцем і балансоутримувачем визначаються для об'єктів, органами місцевого самоврядування (для об'єктів, що перебувають у комунальній власності) на тих самих методологічних засадах, як і для об'єктів, що перебувають у державній власності (ч.2 ст.19).

Зокрема, виходячи з вищевикладеного, ефективність управління комунальним майном при передачі його в оренду з боку органу місцевого самоврядування, полягає у запровадженні відповідного механізму передачі та справляння плати за оренду об'єктів, що перебувають у комунальній власності ради. Тобто, передача в оренду майна має здійснюватися згідно з відповідною Методикою, розробленою та затвердженою органом місцевого самоврядування.

Відповідно до ст. 60 Закону України «Про місцеве самоврядування» територіальним громадам сіл, селищ належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Під час аудиту встановлено, що рішенням 39 сесії шостого скликання від 24.04.2014 № 210 Глобинською міською радою було затверджено Методику розрахунку та порядок використання орендної плати за оренду комунального майна Глобинської міської об'єднаної територіальної громади (далі – Методика оренди) та Порядок передачі в оренду комунального майна Глобинської міської об'єднаної територіальної громади (далі – Порядок передачі в оренду майна). До аудиту також надане Положення про порядок списання майна комунальної власності Глобинської міської територіальної

громади, затверджене рішенням 7 сесії першого скликання Глобинської міської ради від 14.04.2016 № 242.

Варто відзначити, що станом на момент проведення аудиту Глобинською міською радою *не затверджено* Перелік об'єктів нерухомого майна комунальної власності Глобинської міської об'єднаної територіальної громади. Так, міською радою не складено та не затверджено загальний перелік комунального майна, який містив би узагальнену достовірну інформацію щодо наявних об'єктів комунальної власності, їх класифікацію за призначенням та можливість (або потребу) передачі їх в оренду для отримання додаткових коштів бюджетом громади. Дана інформація є необхідною, як для працівників виконавчого органу територіальної громади – для планування доходів та контролю за їх справами, так і для користувачів – які можуть бути потенційними орендарями майна громади.

З метою реалізації повноважень Глобинської міської ради *у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження комунального майна* міською радою створено Відділ комунального майна і закупівель виконавчого комітету Глобинської міської ради (далі – Відділ комунального майна). Відділ комунального майна підзвітний та підконтрольний міській раді, підпорядковується виконавчому комітету та заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів. Відділ комунального майна не має статусу юридичної особи.

До того ж, до завдань та функцій Відділу комунального майна входить ведення обліку та реєстрації комунального майна, підготовка матеріалів щодо проведення приватизації комунального майна; підготовка пропозицій по використанню нерухомого майна, що належить до комунальної власності та інші.

Крім того, виконавчому комітету Глобинської міської ради надано повноваження органа приватизації на території громади, що затверджено рішенням Глобинської міської ради 26 сесії 6 скликання від 15.03.2013 № 75. Цим же рішенням затверджено Положення про порядок передачі квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках у власність громадян.

Глобинською міською радою розроблений та висвітлений на офіційному сайті громади Перелік об'єктів, що підлягають приватизації в 2018 році.

Аналіз ефективності здійснення територіальною громадою повноважень в частині управління комунальним майном, зокрема, при передачі його в оренду чи реалізації майна, яке не використовується, засвідчив наявність вільного комунального майна, що перебуває на балансі виконавчого комітету.

Під час аудиту досліджено питання використання майнових цінностей громади виконавчим комітетом і встановлено, що станом на момент проведення аудиту, на його балансі обліковується 13 об'єктів комунального майна, які *не використовуються*:

- сарай;
- погріб;
- будівля їдальні м. Глобине;
- лазня м. Глобине;

- будівля їдальні с. Кордубанове;
- лазня с. Кордубанове;
- будівля їдальні с. Старий Хутір;
- лазня с. Старий Хутір;
- лазня с. Новомосковське;
- склад будівельних матеріалів;
- будинок «Дизельна»;
- будинок пожежного боксу.

(Акти огляду матеріальних цінностей в Додатку 1 до звіту).

Слід зазначити, що вказане майно прийнято у комунальну власність громади у незадовільному стані, деякі з них – аварійні.

В періоді, який підлягає аудиту, виконавчим комітетом заходи щодо використання або реалізації вказаного майна не проводились.

При плануванні надходжень до бюджету громади на 2017-2019 роки отримання доходів від відчуження майна, яке знаходиться у комунальній власності, не передбачалось, відчуження комунального майна в даному періоді не здійснювалось.

Станом на момент проведення аудиту, вищевказані майнові цінності, як складові майна територіальної громади, упродовж досліджуваного періоду зазнавали подальшого фізичного зношення, а також втрачали свою корисну цінність для територіальної громади.

При цьому, Комплексною міською програмою «Житло» на 2017-2020 роки, затвердженою рішенням 20 сесії першого скликання Глобинської міської ради від 11.05.2017 № 333, серед заходів визначено *перепрофілювання нежитлових об'єктів (комунальних закладів), які тривалий час не використовуються* та визначено виконавцем Відділ містобудування, архітектури та капітального будівництва Глобинської міської ради.

Таким чином, за умови затвердження Переліку об'єктів нерухомого майна комунальної власності Глобинської міської об'єднаної територіальної громади та проведення системної роботи з управління комунальним майном, зокрема, з пошуку орендарів або потенційних покупців майна, що не використовується, є можливість забезпечити використання об'єктів комунальної власності громади на максимально ефективному рівні.

1.3. Прийняття Глобинською міською радою рішень щодо зменшення ставок пайової участі у створенні та розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади без належного обґрунтування не сприяє залученню надходжень до бюджету на максимально можливному рівні.

Аудиторським дослідженням встановлено, що рішенням 43 сесії 6 скликання Глобинської міської ради від 11.09.2014 № 457 затверджено «Порядок залучення, розрахунок розміру і використання коштів пайової участі замовників у розвитку інфраструктури Глобинської міської ради» (далі – Порядок).

Відповідно до п. 3.9 Порядку визначено, що у випадках коли підприємство має важливе соціально-економічне значення для територіальної громади або приймає активну участь у соціально-економічному розвитку міста та його інфраструктури розмір пайової участі у розвитку інфраструктури може встановлюватися окремим рішенням Глобинської міської ради.

Зокрема, з'ясовано, що Глобинською міською радою величина пайової участі у розвиток інфраструктури населених пунктів територіальних громад рішенням сесії Глобинської міської ради встановлена на рівні від 0,5 до 6 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для нежитлових будівель та споруд та від 1,0 до 2,0 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для житлових будинків, в той час як пунктом 6 статті 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI (зі змінами) передбачено, що встановлений органом місцевого самоврядування для замовника розмір пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту не може перевищувати граничний розмір пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, встановлений цим Законом, а саме: 10 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для нежитлових будівель та споруд та 4 відсотки загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для житлових будинків.

Так, дослідженням встановлено, що в укладених договорах з забудовниками, розміри пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту зменшувалися за окремими рішеннями міської ради, на підставі звернень забудовників у зв'язку з скрутним їх станом.

Зниження відсотка щодо визначення пайового внеску здійснено по 9 замовникам у зв'язку з тим, що в затвердженому Порядку залучення пайових коштів передбачено, що окремими рішеннями визначено встановлення розмірів пайової участі в меншому розмірі, якщо забудовник має важливе соціальне значення для розвитку міста. Проте, конкретних обґрунтувань необхідності застосування знижених ставок (окрім листів-звернень забудовників щодо важкого фінансового стану) до аудиту не надано.

Таким чином, прийняття рішень щодо зниження ставок пайової участі у розвиток інфраструктури населених пунктів територіальної громади без належного обґрунтування не сприяє забезпеченню відповідних надходжень до бюджету на максимально можливому рівні.

Гіпотеза 2. Несвоєчасність прийняття рішень щодо зменшення навантаження на видаткову частину бюджету громади не сприяє досягненню вищого рівня якості наданих соціальних послуг населенню.

Гіпотеза підтверджується.

2.1. Несвоєчасне прийняття Глобинською міською радою рішень щодо управління комунальним підприємством не сприяє отриманню ним

додаткових надходжень, покращенню його фінансового стану та забезпеченню надання соціальних послуг населенню на більш якісному рівні.

Одним із важливих засобів досягнення різних тактичних і стратегічних соціально-економічних цілей місцевого розвитку – є комунальні підприємства, які за своєю сутністю є матеріальною та фінансовою основою місцевого самоврядування.

Дослідженням питання надання соціальних гарантій населенню, безпосередньо надання послуг водопостачання та водовідведення, вивезення твердих побутових відходів (ТПВ), рідких побутових відходів (РПВ), послуг пасажирських перевезень та благоустрою, встановлено, що протягом 01.06.2017 по 31.07.2019, на території Глобинської міської об'єднаної територіальної громади зазначені послуги здійснювались КП «Глобинське».

В межах аудиту було проведено збір інформації в КП «Глобинське», за результатами якого встановлено наступне.

(Довідка збору інформації в КП «Глобинське» із додатками від 26.11.2019 № 08-23/148-з в Додатку 2 до звіту).

Відповідно до рішення сесії Глобинської міської ради від 06.04.2017 № 194, враховуючи необхідність створення спеціалізованого підприємства для забезпечення потреб населення, підприємств й установ громади питною та технічною водою, водовідведення, вивезення твердих побутових відходів, вирішено утворити юридичну особу публічного права – Комунальне підприємство «Глобинське» Глобинської міської ради.

КП «Глобинське» діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням 19 сесії Глобинської міської ради першого скликання від 06.04.2017 № 194 (далі – Статут).

КП «Глобинське» є суб'єктом господарювання утвореним у формі комунального підприємства та функціонує для задоволення потреб населення, підприємств, установ, організацій та приватних підприємців у товарах і послугах з високими споживчими якостями і технічним рівнем.

Власником (Засновником) Підприємства є Глобинська міська рада.

Підприємство підпорядковане Глобинській міській раді та знаходиться в оперативному управлінні Управління житлово-комунального господарства Полтавської обласної державної адміністрації. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банку, фірмові бланки, Печать із своїм найменуванням і штамп. Підприємство не має у своєму складі інших юридичних осіб.

КП «Глобинське» не є правонаступником Комбіната комунальних підприємств м. Глобине.

Аудитом встановлено, що у досліджуваному періоді КП «Глобинське» було одержувачем коштів бюджету громади.

Виділення з бюджету громади коштів даному підприємству здійснювалось на виконання місцевої програми «Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства Глобинської міської ради на 2017-2020 роки» (далі – Програма реформування і розвитку ЖКГ),

затвердженої рішенням п'ятнадцятої сесії першого скликання Глобинської міської ради від 08.12.2016 року № 870.

Метою Програми реформування і розвитку ЖКГ є створення збалансованої системи, при якій споживач гарантовано *забезпечений безперербійними якісними житлово-комунальними послугами за економічно обґрунтованими тарифами* чи договірними цінами, а виконавець (надавач послуг) – здійснює прибуткову господарську діяльність у відповідній сфері.

Серед заходів Програми реформування і розвитку ЖКГ визначено *«забезпечення беззбиткового функціонування комунальних підприємств: дотація на відшкодування збитків за надання послуг з автоперевезення пасажирів; дотація на відшкодування збитків за надання послуги з централізованого водовідведення»*.

Варто зазначити, що Програма відшкодування різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги КП «Глобинське» в періоді, що підлягав аудиту, не затверджувалась і до підприємства не доводилась.

Збором інформації проведеним в КП «Глобинське» встановлено, що протягом періоду дослідження, статутний фонд (zareєстрований, пайовий капітал) на підприємстві не створений. Кошти бюджету громади, як внески до статутного фонду підприємства, в періоді дослідження не надходили.

Аудитом з'ясовано, що протягом періоду з 01.06.2017 по 31.07.2019 кошти бюджету громади спрямовувались до КП «Глобинське» на:

- забезпечення фінансування робіт по благоустрою;
- функціонування водопровідно-каналізаційного господарства;
- заходи, пов'язані з поліпшенням питної води;
- утримання та розвитку місцевого автотранспорту;
- відшкодування різниці в тарифах у зв'язку з затвердженням тарифів на житлово-комунальні послуги у розмірах, що повністю не відшкодовують економічно-обґрунтованих витрат на надання цих послуг.

Так, КП «Глобинське» в досліджуваному періоді з бюджету громади отримано 24 915,7 тис. грн., зокрема: за II півріччя 2017 року в сумі 6 638,1 тис. грн.; за 2018 рік – 12 572,4 тис. грн.; за 7 місяців 2019 року – 5 705,2 тис. гривень.

Фактично КП «Глобинське» в період з 01.06.2017 по 31.07.2019 використано коштів бюджету громади *в сумі 24 915,7 тис. грн.* за наступними напрямками:

- на виплату заробітної плати працівників благоустрою із нарахуваннями – 12 465,1 тис. грн. або 50,0 %;
- оплата послуг з постачання електроенергії – 5 432,0 тис. грн. або 21,8 %;
- на придбання предметів, матеріалів, запчастин (запчастини до насосів, бензотример, бензопилка, комплект запчастин, тачка садова, жилка для тримера, акумулятори, шини, бетонозмішувач та інші) – 4 166,5 тис. грн. або 16,7 %;
- паливно-мастильні матеріали – 2 355,3 тис. грн. або 9,5 %;

– оплата послуг (інформаційно-консультаційні послуги в сфері публічних закупівель, ремонт двигунів, послуги крана-маніпулятора та інші) – 496,8 тис. грн. або 2,0 відсотків.

Слід зазначити, що в КП «Глобинське» оплата праці здійснюється у відповідності до тарифно-розрядної системи без встановлення надбавок, премій та іншого. За рахунок бюджетних коштів відбувається оплата праці працівників благоустрою у відповідності до актів надання відповідних послуг. Оплата праці адміністративного персоналу комунального підприємства відбувається за рахунок власних надходжень у відповідності до чинного законодавства, заробітна плата складається з окладу та надбавки за інтенсивність (керівник підприємства, головний бухгалтер та економіст) без виплати премій та інших винагород.

Під час збору інформації на підприємстві, встановлено, що КП «Глобинське» є *планово-дотаційним* в зв'язку з тим, що окремі тарифи на житлово-комунальні послуги, затверджені Глобинською міською радою (із змінами, які вносились виконавчим комітетом), *нижчі ніж собівартість надання цих послуг, що призводить до недоотримання доходів підприємством.*

Для прикладу: в результаті діяльності за січень-липень 2019 року КП «Глобинське» надано послуг та виконано робіт на загальну суму 9 804,5 тис. грн., проте доходи отримані у сумі 8 789,9 тис. грн. Збитки за цей період склали 1 014,6 тис. грн., з них перекриті плановою дотацією з бюджету громади в сумі 437,3 тис. гривень.

Підприємство протягом періоду дослідження було збитковим (окрім 2017 року – прибуток склав 36,0 тис. грн.) та отримало збитки в 2018 році на суму 17,0 тис. грн. та в I півріччі 2019 року – 503,0 тис. гривень.

Проаналізувавши основні причини збитковості та недостатності фінансових надходжень КП «Глобинське» встановлено, що вказане підприємство в період з 01.06.2017 по 31.07.2019 *здійснювало свою діяльність за тарифами на рівні нижчому, ніж собівартість наданих послуг, що призводило до недоотримання ним доходів.*

Аудиторським дослідженням розміру тарифів на послуги, які надаються КП «Глобинське» встановлено, що відповідно до рішення 20 сесії першого скликання Глобинської міської ради від 11.05.2017 № 344 вирішено затвердити наступні тарифи:

- водопостачання для фізичних осіб – 6,68 грн./м³; для бюджетних організацій – 6,68 грн./м³; для юридичних осіб – 9,98 грн./м³;
- водовідведення для фізичних осіб – 8,02 грн./м³; для бюджетних організацій – 8,02 грн./м³; для юридичних осіб – 8,02 грн./м³;
- вивезення рідких побутових відходів для фізичних осіб – 28,50 грн./м³; для бюджетних організацій – 37,17 грн./м³; для юридичних осіб – 46,02 грн./м³;

– вивезення твердих побутових відходів для фізичних осіб – 35,96 грн./м³; для бюджетних організацій – 35,96 грн./м³; для юридичних осіб – 44,52 грн./м³;

– розміщення на території міського звалища (обслуговування території звалища) твердих побутових відходів для фізичних осіб – 6,68 грн./м³; для бюджетних організацій – 6,68 грн./м³; для юридичних осіб – 7,68 грн./м³;

– розміщення на території міського звалища (обслуговування території звалища) рідких побутових відходів – 0,30 грн./м³;

– квартирна плата та плата за утримання будинків та прибудинкових територій – 0,30 грн./м² загальної площі для населення, що мешкає в будинках не обладнаних ліфтами та 0,27 грн./м² загальної площі для населення, що мешкає в будинках без внутрішньо-будинкового обладнання.

Також, вищевказаним рішенням передбачено надання дотації на покриття збитків в разі, якщо затверджені тарифи на житлово-комунальні послуги будуть нижчі від економічно обґрунтованих затрат.

Збором інформації в комунальному підприємстві встановлено, що підприємству протягом 2017-2018 років виконавчим комітетом Глобинської міської ради відшкодовано різницю в тарифах на загальну суму 4 046,3 тис. грн. за КПКВК МБ 0316052 (0216013) «Фінансова підтримка об'єктів комунального господарства».

Крім того, відповідно до рішення виконавчого комітету Глобинської міської ради від 19.10.2016 № 232 встановлено тариф на *послуги з перевезення пасажирів* на рівні 4,50 грн. за одну поїздку.

Рішення щодо перерахунку тарифу на *автобусне перевезення пасажирів* прийнято 22.01.2019 у відповідності до якого встановлено нові тарифи на дані послуги. Проте, протягом досліджуваного періоду виконавчим комітетом Глобинської міської ради здійснено відшкодування різниці в тарифах, які нижчі від економічно обґрунтованих затрат на загальну суму 968,1 тис. гривень.

У 2018 році КП «Глобинське» проведено та направлено до Глобинської міської ради *розрахунки тарифів на послуги по водопостачанню та водовідведенню** з метою приведення їх рівня до економічно-обґрунтованих. Обґрунтуванням (причиною) для їх перегляду був ріст цін на матеріали, паливо, електроенергію та ріст мінімальної заробітної плати, як основних складових, що входять в структуру тарифу.

**Тарифи на послуги водопостачання та водовідведення розраховані з дотриманням вимог «Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення», затвердженого Постановою КМУ № 869 від 01.06.2011 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (зі змінами та доповненнями).*

Формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення проведено відповідно до річного плану, економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, у тому числі галузевих технологічних нормативів використання питної води по КП «Глобинське»,

техніко- економічних розрахунків, кошторисів з врахуванням ставок податків і зборів, цін на матеріальні ресурси та послуги у плановому періоді (тобто на час розрахунку тарифів).

Планування витрат проведено із застосуванням нормативного методу на підставі державних та галузевих нормативів використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів, норм з оплати праці. Витрати, об'єктивне нормування яких неможливе, сплановані з врахуванням економічно обгрунтованих витрат за період діяльності новоствореного підприємства на підставі кошторисів. Калькулювання планових витрат, включених до повної собівартості централізованого водопостачання та водовідведення здійснено у розрахунку на 12 місяців при формуванні тарифів.

Тарифи на водопостачання та водовідведення переглянуто та введено в дію з 01.09.2018 відповідно до рішення виконавчого комітету Глобинської міської ради від 10.07.2018 № 180 та встановлено в наступних розмірах:

водопостачання для фізичних осіб – 13,77 грн./м³; для бюджетних організацій – 13,77 грн./м³; для юридичних осіб – 17,05 грн./м³;

водовідведення для фізичних осіб – 13,43 грн./м³; для бюджетних організацій – 13,43 грн./м³; для юридичних осіб – 16,63 грн./м³.

В 2019 році розмір тарифів не переглядався в зв'язку із значною тривалістю процедури зміни тарифів в часі та високою вартістю відповідних послуг з централізованого водовідведення для населення.

Також, слід зазначити, що в досліджуваному періоді КП «Глобинське» неодноразово зверталось до міської ради з метою розгляду питання щодо коригування встановлених тарифів на рівні економічно обгрунтованих. Так, міською радою здійснювалось відшкодування різниці в тарифах у відповідності до розробленої програми. Однак відповідне відшкодування здійснювалось не в повному обсязі та несвоєчасно, що спричиняло отримання підприємством доходів в менших обсягах та погіршення його фінансового стану.

Таким чином, станом на момент проведення аудиту *тарифи на послуги з централізованого водовідведення, вивезення твердих та рідких побутових відходів є нижчими за собівартість наданих послуг.*

Відповідно до економічних обгрунтувань, що подавалися КП «Глобинське» до виконавчого комітету Глобинської міської ради, економічно-обгрунтовані тарифи станом на 01.08.2019 визначено в наступних розмірах:

– водовідведення (усереднений) – 28,40 грн./м³;

– вивезення рідких побутових відходів для фізичних осіб – 67,31 грн./м³; для бюджетних організацій – 67,31 грн./м³; для юридичних осіб – 83,34 грн./м³;

– вивезення твердих побутових відходів для фізичних осіб – 129,79 грн./м³; для бюджетних організацій – 129,79 грн./м³; для юридичних осіб – 148,33 грн./м³.

За умови приведення існуюючих тарифів на послуги, що надаються КП «Глобинське», до рівня економічно-обгрунтованих показників, додаткові

надходження до підприємства можуть скласти *розрахунково щонайменше 1 930,5 тис. грн. в рік.*

(Розрахунок додаткових надходжень за умови приведення існуючих тарифів на послуги, що надаються населенню громади до рівня економічно-обґрунтованих у Додатку 3 до звіту).

Слід зазначити, що за умови продовження практики відшкодування різниці в тарифах з бюджету громади або надання фінансової підтримки комунальному підприємству при приведенні тарифів до економічно обґрунтованих показників, є можливість підвищення фінансової спроможності комунального підприємства, яке зможе покращити власну матеріально-технічну базу та надавати житлово-комунальні послуги населенню на більш якісному рівні.

Крім того, проблемним питанням у діяльності підприємства є *неукладання в повному обсязі жителями громади з КП «Глобинське» договорів на вивезення побутових відходів*, що як наслідок не забезпечує оплату наданих послуг в повному обсязі. Таким чином, підприємством недотримуються доходи, внаслідок того, що доходи від наданих послуг не покривають понесених витрат. Виникнення даної ситуації обумовлено створенням нової системи вивезення побутових відходів (встановлення нових індивідуальних смітєвих контейнерів). Разом з цим, співробітниками КП «Глобинське» провадиться відповідна робота щодо укладення нових договорів з населенням, однак це потребує значних затрат часу на укладення даних договорів.

Дослідженням питання стану матеріальних цінностей, що знаходяться на балансі КП «Глобинське», встановлено, що 15,1 % насосних агрегатів, які перебувають на балансі підприємства, повністю зношені та потребують заміни.

Крім того, на балансі КП «Глобинське» знаходяться основні засоби з залишковою вартістю 0,0 грн., а саме: споруда для перекачки нечистот (1975 рік введення в експлуатацію) та очисні споруди (1982 рік), які потребують капітального ремонту.

Під час збору інформації в КП «Глобинське» встановлено, що на балансі підприємства станом на 30.06.2019 обліковуються основні засоби, які повністю зношені та потребують заміни (рис. 2), а саме:

- екскаватор ЕО-2621 Д ЮМЗ 1987 рік введення в експлуатацію;
- трактор колісний Т-40 1988 року;
- трактор гусеничний ДТ-75 1985 року;
- автобус КАВЗ 3270 1990 року;
- автобус ПАЗ 3205107 2005 року;
- асенізаційний автомобіль ГАЗ 3307 з цистерною 2004 року;
- смітєвоз ГАЗ 3309 2007 року;
- автокран Урал 375 АК-8 1995 року;
- зварювальний агрегат САК;
- піскорозкидач МВУ 0,5 2010 року;
- косарка роторна 2 шт. 2011 та 2012 року;

– подрбінювач гілок.

Рисунок 2. Спеціальна техніка КП «Глобинське», що потребує капітального ремонту чи заміни

Так, на даний час існує нагальна потреба в оновленні парку асенізаційних машин та сміттевозів (вивіз сміття здійснюється 2 автомобілями-сміттевозами. Для забезпечення даною послугою усіх мешканців громади такої кількості техніки недостатньо).

Крім того, під час аудиту з'ясовано, що більшість водопровідних мереж підприємства експлуатується більш ніж 30 років. Так, на балансі КП «Глобинське» станом на 30.06.2019 експлуатується 79,4 км мереж водопостачання, в т.ч. аварійних за даними обстеження 2019 року – 14,4 км (з них 10,0 км потребує заміни азбестоцементних труб на пластикові).

Протягом досліджуваного періоду знос водопровідних мереж склав: станом 01.01.2018 – 39,0 %, на 01.01.2019 – 42,0 %, на 30.06.2019 – 44,0 %, тобто протягом періоду, що аналізується, наявна тенденція до збільшення ступеня зносу даних основних засобів.

Рішенням 24 сесії першого скликання Глобинської міської ради від 20 вересня 2017 року № 855 для КП «Глобинське» затверджені поточні індивідуальні технологічні нормативи використання питної води терміном на 5 років з 03.10.2017 року по 03.10.2022 року. Передбачені нормативні втрати питної води в системах водопостачання 280,0 куб.м/1000 куб.м піднятої води.

Під час збору інформації в КП «Глобинське» встановлено, що фактичні втрати води на підприємстві за 2017 рік (червень-грудень 2017 року період роботи новоствореного підприємства) відповідно до даних «Звіту про використання води за 2017 рік» Форми № 2-ТП водгосп склали 11,9 тис. куб.м на 227,7 тис. куб.м піднятої води., тобто 52,3 куб.м на 1000 куб.м піднятої води; за 2018 рік – 20,8 тис. куб.м на 384,9 тис. куб.м піднятої води., тобто 54,2 куб.м, на 1000 куб.м, піднятої води; за I півріччя 2019 року склали 18,2 тис. куб.м на 285,7 тис. куб.м піднятої води., тобто 63,7 куб.м, на 1000 куб.м піднятої води.

Варто відзначити, що через використання морально застарілого обладнання залишається доволі високою питома енергоємність виробництва питної води. На даний час наявна потреба у розробленні схеми оптимізації систем водопостачання міста Глобине.

Таким чином, попри те, що фактичні втрати води на КП «Глобинське» знаходяться в межах затверджених міською радою поточних індивідуальних технологічних нормативів використання питної води, однак технічний стан та зношеність основних фондів системи водопостачання та водовідведення спричиняє велику кількість аварій на мережах, що, в свою чергу, призводить до втрат води та припинення подачі води (в період з 01.01.2019 по 01.10.2019 працівниками КП «Глобинське» ліквідовано 57 аварій та поривів водомережі).

Отже, за умови приведення та прийняття тарифів на рівні економічно обґрунтованих показників при продовженні практики відшкодування різниці в тарифах з бюджету громади або надання фінансової підтримки комунальному підприємству, є можливість покращити фінансовий стан комунального підприємства та забезпечити надання соціальних послуг населенню на більш якісному рівні.

2.2 Значний обсяг коштів бюджету громади, що спрямовуються до державного бюджету у вигляді реверсної дотації, не дозволяє забезпечити стандарти комфортного проживання жителів громади на більш високому рівні.

Рівень фінансової забезпеченості об'єднаних громад і надалі залишається одним із головних аспектів у питаннях визначення їх спроможності забезпечувати виконання тих завдань і функцій, якими вони наділені. Безумовно, спроможність громади вимірюється багатьма чинниками та параметрами, однак фундаментальним компонентом її життєдіяльності є фінансові ресурси. Ефективність виконання місцевими органами влади децентралізованих функцій, серед іншого, залежить від обсягів отримуваних на відповідній території доходів або від суми коштів, що надається центральною владою на виконання делегованих повноважень.

Відповідно до статті 97 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456-VI (далі – Бюджетний кодекс України) міжбюджетні трансферти поділяються на:

- 1) базову дотацію – трансферт, що надається з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій;
- 2) субвенції;
- 3) реверсну дотацію – кошти, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій;
- 4) додаткові дотації.

Статтею 99 Бюджетного кодексу України визначено, що горизонтальне вирівнювання податкоспроможності бюджетів міст обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад, районних бюджетів, здійснюється з урахуванням таких параметрів:

- 1) кількість населення;
- 2) надходження податку на доходи фізичних осіб, визначеного пунктом 1 частини першої статті 64 цього Кодексу, за останній звітний бюджетний період;

3) індекс податкоспроможності відповідного бюджету.

Індекс податкоспроможності є коефіцієнтом, що визначає рівень податкоспроможності зведеного бюджету міста обласного значення, бюджету об'єднаної територіальної громади, районного бюджету порівняно з аналогічним середнім показником по всіх зведених бюджетах міст обласного значення, районів і бюджетах об'єднаних територіальних громад в Україні у розрахунку на одну людину.

При здійсненні вирівнювання враховується значення *індексу податкоспроможності відповідного бюджету*. Якщо значення індексу:

- в межах 0,9-1,1 – вирівнювання не здійснюється;
- менше 0,9 – надається базова дотація відповідному бюджету в обсязі 80 відсотків суми, необхідної для досягнення значення такого індексу забезпеченості відповідного бюджету 0,9;
- більше 1,1 – *передається реверсна дотація з відповідного бюджету в обсязі 50 відсотків суми, що перевищує значення такого індексу 1,1.*

Статтею 100 Бюджетного кодексу України передбачено, що індекси податкоспроможності місцевих бюджетів *не можуть змінюватися і переглядатися частіше, ніж один раз на рік, крім випадків:*

- виділення нових або зміни статусу вже існуючих адміністративно-територіальних одиниць;
- зміни місцезнаходження суб'єктів господарювання - платників податків;
- зміни податкового законодавства.

Відзначимо, що за підсумками 6 місяців 2019 року, експерти Програми «U-LEAD з Європою» та проекту SKL International (матеріали підготовлено за підсумками виконання місцевих бюджетів 806 ОТГ за 6 місяців 2019 року на підставі даних Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної статистичної служби України, сайту <https://openbudget.gov.ua>) проаналізували окремі фінансові показники 806 об'єднаних територіальних громад, а саме – *здійснили розрахунок чотирьох показників, які характеризують фінансові аспекти діяльності об'єднаних територіальних громад:*

1) доходи на душу населення (співвідношення обсягу надходжень доходів загального фонду без трансфертів до кількості мешканців відповідної ОТГ);

2) рівень дотаційності бюджетів (співвідношення обсягу базової чи реверсної дотації до суми доходів загального фонду ОТГ без урахування субвенцій з державного бюджету);

3) питома вага видатків на утримання апарату управління у фінансових ресурсах ОТГ (відсоткова частка видатків на утримання апарату управління органів місцевого самоврядування у сумі доходів загального фонду без урахування трансфертів з державного бюджету);

4) питома вага заробітної плати у видатках загального фонду (відсоткова частка проведених із загального фонду бюджету видатків на заробітну плату з нарахуваннями до обсягу видатків загального фонду

бюджету без урахування трансфертів, перерахованих з бюджету ОТГ до інших бюджетів).

У даному контексті слід зауважити, що наведені фінансові показники:

- є статичною інформацією, яка відображає стан речей на відповідну дату (в даному випадку 1.07.2019 року);

- відображають окремі, найбільш суттєві, напрямки фінансово-бюджетної діяльності громад;

- дають можливість здійснювати порівняльний аналіз ідентичних параметрів у розрізі різних громад в межах однієї області та між різними областями.

806 об'єднаних територіальних громад експерти згрупували за критерієм чисельності населення. Крім цього, для більш коректного порівняння всі міста обласного значення, у яких відбулася процедура об'єднання чи приєднання згідно Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», виділені в окрему групу:

Група 1 – ОТГ з чисельністю населення понад 15 тис. жителів;

Група 2 – ОТГ з чисельністю населення від 10 до 15 тис. жителів;

Група 3 – ОТГ з чисельністю населення від 5 до 10 тис. жителів;

Група 4 – ОТГ з чисельністю населення менше 5 тис. жителів;

Група 5 – ОТГ-міста обласного значення.

Глобинська міська об'єднана територіальна громада за критерієм чисельності населення відноситься до Групи 2 – з чисельністю населення від 10 до 15 тис. жителів (станом на 01.01.2018 чисельність населення Глобинської територіальної громади становить 14,7 тис. ос.).

Відповідно до даних офіційного сайту <https://decentralization.gov.ua>, а саме аналізу окремих показників виконання бюджету Глобинської ОТГ.

Так, за Показником 1 доходи загального фонду на 1-го мешканця (без врахування трансфертів), Глобинська ОТГ займає 6 місце серед громад Групи 2.

Аналізуючи рівень дотаційності бюджету Глобинської ОТГ, встановлено, що громада за Показником 2 *посідає 3 місце, а отже з бюджету даної громади здійснюється вилучення до державного бюджету коштів у вигляді реверсної дотації.*

За Показником 3 Питома вага видатків на утримання апарату управління у доходах загального фонду (без трансфертів) Глобинська ОТГ посідає 22 місце в рейтингу, а за Показником 4 Питома вага суми заробітної плати з нарахуваннями у видатках загального фонду – 11 місце в рейтингу.

Так, Глобинська територіальна громада в загальному рейтингу фінансової спроможності громад по Україні (за 6 місяців 2019 року) *займає 5 місце в рейтингу.*

Аудиторським дослідженням встановлено, що в досліджуваному періоді надходження податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) на одного жителя Глобинської ОТГ, *було вищим ніж гранична межа 1,1 середнього значення індексу по Україні, а отже рівень податкоспроможності бюджету*

громади передбачав вилучення з бюджету Глобинської ОТГ до державного бюджету коштів у вигляді реверсної дотації.

В досліджуваному періоді з бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади до державного бюджету передано *реверсної дотації* для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій на загальну суму *34 127,2 тис. грн.* або 7,4 % від загального обсягу видатків та 40,9 % від загального обсягу міжбюджетних трансфертів.

В розрізі років до державного бюджету з бюджету громади передано реверсної дотації:

- в 2017 році – 7 799,9 тис. грн. або 4,6 % від загального обсягу видатків та 42,1 % від загального обсягу міжбюджетних трансфертів;

- в 2018 році – 13 977,9 тис. грн. або 7,4 % від загального обсягу видатків та 31,1 % від загального обсягу міжбюджетних трансфертів;

- за 7 місяців 2019 року – 7 799,9 тис. грн. або 11,7 % від загального обсягу видатків та 74,5 % від загального обсягу міжбюджетних трансфертів.

Під час аудиту встановлено, що підпадання бюджету Глобинської ОТГ під вилучення коштів до державного бюджету у вигляді реверсної дотації зумовлено наявністю на території громади *бізнесових структур (особливо великих підприємств з переробки сільгосппродукції)*.

Це вихідний пункт наповнення бюджету громади, оскільки податок на доходи фізичних осіб забезпечує близько 50,0 % доходів Глобинської ОТГ (46,0 % в 2017 році; 48,9 % в 2018 році; 48,5 % за 7 місяців 2019 року). Таким чином, чим більше в громаді бюджетоутворюючих підприємств – більша кількість населення громади працює та отримує порівняно великі заробітні плати, а отже громада отримує більші надходження у вигляді відрахувань ПДФО.

Таким чином, критерієм визначення дотаційності бюджету об'єднаної територіальної громади є індекс податкоспроможності території, в розрахунок якого покладено показники *кількості населення громади* (оскільки розрахунок здійснюється на 1 мешканця) та надходжень до бюджету громади *податку на доходи фізичних осіб*.

Відзначимо, відповідно до статті 4 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 року № 157-VIII, територія об'єднаної територіальної громади має бути нерозривною, межі об'єднаної територіальної громади визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися.

Таким чином при об'єднанні територіальних громад враховується «суміжність» кордонів населених пунктів, враховується спільна межа розташування.

Під час аудиту встановлено, що з Глобинською ОТГ мають спільні межі Кринківська та Пустовійтівська сільські ради, які в свою чергу межують з Пузиківською, Троїцькою, Обознівською сільськими радами та не охоплені процесом децентралізації, не входять до складу територіальних громад.

Дослідженням чисельності населення на відповідних територіях, встановлено, що станом на 01.01.2019 загальна чисельність населення в даних громадах складає 7 496 осіб.

Відзначимо, що на території вищезазначених сільських рад відсутні великі бюджетоутворюючі підприємства та організації, що забезпечують надходження податку на доходи фізичних осіб у значних обсягах.

Таким чином, за умови збільшення кількості населення Глобинської міської об'єднаної територіальної громади при відносно незначних надходженнях податку на доходи фізичних осіб, є можливість зменшення обсягу вилучення з бюджету громади до державного бюджету, коштів у вигляді реверсної дотації, які в подальшому можуть бути використані для забезпечення стандартів комфортного проживання жителів громади.

Гіпотеза 3. Наявна система внутрішнього контролю не в повному обсязі забезпечує відповідної фінансової дисципліни, що в свою чергу, не сприяє наповненню дохідної частини бюджету на більш високому рівні та пошуку можливих резервів наповнення бюджету громади.

Гіпотеза підтверджується.

Важливим інструментом місцевого самоврядування, що сприяє вирішенню завдань ефективного використання суспільних коштів, поліпшення діяльності установ, організацій комунальної власності тощо, є система внутрішнього контролю. Внутрішній контроль – це інструмент управління, що дає змогу керівництву перевірити стан виконання покладених на нього завдань.

Відповідно до ст. 26 Бюджетного кодексу України на всіх стадіях бюджетного процесу має здійснюватись внутрішній контроль, який передбачає комплекс заходів, що застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності бюджетної установи та її підвідомчих установ.

У свою чергу, внутрішній контроль повинен забезпечувати:

- постійну оцінку достатності та відповідності діяльності бюджетної установи вимогам внутрішнього фінансового контролю;
- оцінку діяльності на відповідність результатів встановленим завданням та планам;
- інформування безпосередньо керівника бюджетної установи про результати кожної перевірки, проведеної підрозділом внутрішнього фінансового контролю.

Контроль за ефективним використанням фінансових й матеріальних ресурсів, формуванням бюджетних зобов'язань, ухваленням управлінських

рішень та виконанням функцій відповідно до нормативно-правових, адміністративних, розпорядчих та інших актів і відомчих документів, здійснює Виконавчий комітет Глобинської міської ради.

З огляду на результати державного фінансового аудиту виконавчим комітетом Глобинської міської ради запроваджений комплекс заходів, що здійснюється з метою запобігання негативних наслідків, які виникають в результаті діяльності. Однак, дослідженням виявлено недоліки, про що свідчить інформація, викладена у попередніх розділах звіту.

Аудиторським дослідженням встановлено, що самостійний структурний підрозділ внутрішнього аудиту у виконавчому комітеті Глобинської міської ради не створений, що не суперечить вимогам чинного законодавства. Основні контрольні функції протягом досліджуваного періоду було розподілено між працівниками, які забезпечували здійснення, документальне оформлення та облік господарських операцій в межах посадових обов'язків. При цьому, організація внутрішнього контролю потребує покращення.

Результати проведеного аудиту засвідчили, що *система внутрішнього контролю* за витрачанням бюджетних коштів, яка діє в міській раді має певні недоліки.

Аудитом з'ясовано, що посадові інструкції розроблені відповідно до затвердженої кількості штатних посад. Працівники ознайомлені зі своїми посадовими обов'язками. Але, разом з цим, посадовими інструкціями не деталізовано перелік обов'язків (об'єму та виду робіт), які закріплюються за кожним працівником індивідуально.

Посадові інструкції працівників виконавчого комітету затверджені розпорядженнями міського голови, працівники ознайомлені з даними інструкціями.

Аудиторським дослідженням встановлено, що у досліджуваному періоді у виконавчому комітеті наявний графік документообігу та Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку.

Крім того, аудитом виявлено окремі чинники, які не сприяють максимальному наповненню бюджету громади, використанню природних ресурсів та ефективному управлінню бюджетними коштами і майном.

Прийняття рішень щодо зниження ставок пайової участі у розвиток інфраструктури населених пунктів територіальної громади без належного обґрунтування не сприяло залученню до бюджету відповідних надходжень на вищому рівні.

Під час проведення аудиту встановлено, що на території Глобинської об'єднаної громади наявне передане у незадовільному стані комунальне майно, що перебуває на балансі виконавчого комітету та не використовується, та зазнає в подальшому морального та фізичного зношення. Вказане не дозволяє забезпечити використання наявних майнових ресурсів громади на максимально можливому рівні.

Окрім вище зазначеного, аудиторським дослідженням визначено основні причин збитковості та недостатності фінансових надходжень в

КП «Глобинське», яке здійснювало свою господарську діяльність за тарифами на рівні нижчому, ніж собівартість наданих послуг, що призводило до браку коштів у підприємства.

Під час проведення аудиту проведено збір інформації в Глобинському міському громадському формуванні з охорони громадського порядку «Муніципальна міліція» в результаті якого підтверджено використання коштів бюджету громади в повному обсязі.

(Довідка збору інформації в МГФ з ОГП «Муніципальна міліція» в Додатку 4 до звіту).

Також, під час збору інформації в Комунальному некомерційному медичному підприємстві «Глобинська центральна районна лікарня» Глобинської районної ради Полтавської області (далі – КНМП «Глобинська ЦРЛ»), встановлено *виділення коштів* з бюджету громади у вигляді іншої субвенції в липні 2019 року, згідно рішення сесії міської ради, *при відсутності обґрунтованих розрахунків потреби КНМП «Глобинська ЦРЛ» бюджетних коштів.*

(Довідка збору інформації в КНМП «Глобинська ЦРЛ» в Додатку 5 до звіту).

Крім того, державним фінансовим аудитом встановлено, що Виконавчим комітетом Глобинської міської ради заходи, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання бюджетних коштів», щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів передбачених на утримання виконавчого комітету міської ради, рекомендовані органам місцевого самоврядування для затвердження, не розроблялися та відповідно не затверджувалися.

ВИСНОВКИ

Результати аудиторського дослідження засвідчили, що робота Глобинської міської ради у напрямку розпорядження бюджетними коштами, земельними ресурсами та майном протягом дослідженого періоду знаходилась на належному рівні, проте окремі чинники не дозволили в повному обсязі використовувати наявні можливості та резерви наповнення бюджету громади.

Загалом, за результатами аудиторського дослідження обраховано можливі резерви наповнення бюджету громади на загальну суму 1 930,5 тис. гривень.

Аудитом виявлено окремі чинники, які не сприяють максимальному залученню додаткових надходжень до бюджету громади та використанню природних ресурсів.

Під час аудиту встановлено, що існуючий підхід щодо укладання договорів оренди землі із застосуванням ставок орендної плати, що відповідають категорії та цільовому призначенню земельних ділянок, зокрема, оренди землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва не сприяє їх використанню на більш високому рівні.

Також, аудитом виявлено, що за умови затвердження Переліку об'єктів нерухомого майна комунальної власності Глобинської міської об'єднаної територіальної громади та проведення системної роботи з управління комунальним майном, зокрема, з пошуку орендарів або потенційних покупців майна, що не використовується, є можливість забезпечити використання об'єктів комунальної власності громади на максимально ефективному рівні.

Крім того, аудиторським дослідженням встановлено, що прийняття міською радою рішень щодо зниження ставок пайової участі у розвиток інфраструктури населених пунктів територіальної громади без належного обґрунтування, не сприяє забезпеченню відповідних надходжень до бюджету на максимально можливому рівні.

Аудитом, також, встановлено, що за умови приведення та прийняття тарифів на рівні економічно обґрунтованих показників при продовженні практики відшкодування різниці в тарифах з бюджету громади або надання фінансової підтримки комунальному підприємству, є можливість покращити фінансовий стан комунального підприємства та забезпечити надання соціальних послуг населенню на більш якісному рівні.

Крім того, за умови збільшення кількості населення Глобинської міської об'єднаної територіальної громади шляхом додаткового об'єднання з окремими прилеглими територіями громад, не охоплених процесом децентралізації, при відносно незначних надходженнях податку на доходи фізичних осіб, є можливість зменшення обсягу вилучення з бюджету громади до державного бюджету коштів у вигляді реверсної дотації, які в подальшому можуть бути використані для забезпечення стандартів комфортного проживання жителів громади.

За результатами аудиторського дослідження з метою підвищення рівня використання фінансової та ресурсної бази громади, розроблені відповідні пропозиції.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Опрацювати результати державного фінансового аудиту бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області за період з 01.06.2017 по 31.07.2019.

2. Розглянути питання щодо розробки та впровадження Положення про використання земельних ресурсів територіальної громади та встановлення ставок орендної плати за земельні ділянки у відповідності до їх цільового та функціонального використання.

3. Розглянути питання щодо розробки та затвердження Переліку об'єктів нерухомого майна комунальної власності Глобинської міської об'єднаної територіальної громади з метою забезпечення системної роботи з управління комунальним майном громади.

4. Провести роботу з пошуку орендарів або потенційних покупців комунального майна, яке обліковується на балансі виконавчого комітету та станом на момент проведення аудиту не використовується.

5. Рішення щодо зменшення розміру ставок пайової участі у створенні та розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади приймати виключно за умови відповідного економічного обґрунтування.

6. Розглянути питання щодо перегляду тарифів на житлово-комунальні послуги, приведення їх у відповідність до економічно-обґрунтованих показників, а також питання щодо відшкодування підприємству-надавачу послуг різниці між розміром затвердженого тарифу на житлово-комунальні послуги та розміром економічно-обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання).

7. Розглянути питання щодо можливості оновлення матеріально-технічної бази комунального підприємства, засновником якого є Глобинська міська рада, з метою надання ним послуг на більш високому рівні.

8. Розглянути питання щодо можливості об'єднання з прилеглими населеними пунктами, які не охоплені процесом децентралізації місцевих бюджетів з метою збільшення фінансової спроможності громади та зменшення обсягу реверсної дотації, що вилучається до державного бюджету.

9. З метою залучення додаткових надходжень до бюджету та підвищення соціальних стандартів для мешканців громади, продовжити прийняття участі у конкурсах проектів за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, обласних конкурсах проектів, в проектах міжнародно-технічної допомоги та інших проектах.

Заступник начальника відділу контролю органів влади, оборони, правоохоронних органів та місцевих бюджетів Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області

Володимир ЩЕДРИК

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
8. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання бюджетних коштів».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» Наказ Державного комітету статистики України «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)» від 05.11.1998 № 377.
11. Довідка збору інформації в КП «Глобинське» від 12.12.2019 № 08-23/148-з.
12. Довідка збору інформації в МГФ з ОГП «Муніципальна міліція» від 26.11.2019 № 08-23/147-з.
13. Довідка збору інформації в КНМП «Глобинська ЦРЛ» від 12.12.2019 № 08-23/154-з.

ПРОТОКОЛ
узгодження звіту про результати державного
фінансового аудиту місцевих бюджетів

03 січня 2020 року
(дата)

Виконавчий комітет Глобинської міської ради Полтавської області
(найменування об'єкта аудиту)

Глобинський міський голова Джусь С.В.,
(посада, прізвище та ініціали керівника об'єкта аудиту)

з однієї сторони, та заступник начальника відділу контролю органів влади, оборони, правоохоронних органів та місцевих бюджетів Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області Щедрик В.Є.,
(посада, прізвище та ініціали керівника аудиту)

з іншої сторони, розглянули та обговорили проект звіту про результати державного фінансового аудиту бюджету Глобинської міської об'єднаної територіальної громади Глобинського району Полтавської області за період з 01.06.2017 по 31.07.2019
(назва теми аудиту)

ЗВІТ ПОГОДЖЕНО:

Без коментарів (зауважень)

Заступник начальника
відділу контролю органів
влади, оборони,
правоохоронних органів
та місцевих бюджетів
Управління Північно-
східного офісу
Держаудитслужби в
Полтавській області

(керівник аудиту органу Держаудитслужби)

(підпис)

В.Є. Щедрик
(ініціали та прізвище)

Глобинський міський
голова

(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

С.В. Джусь
(ініціали та прізвище)